GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

Stockholms Interiörer

af

Janne Bruzelius

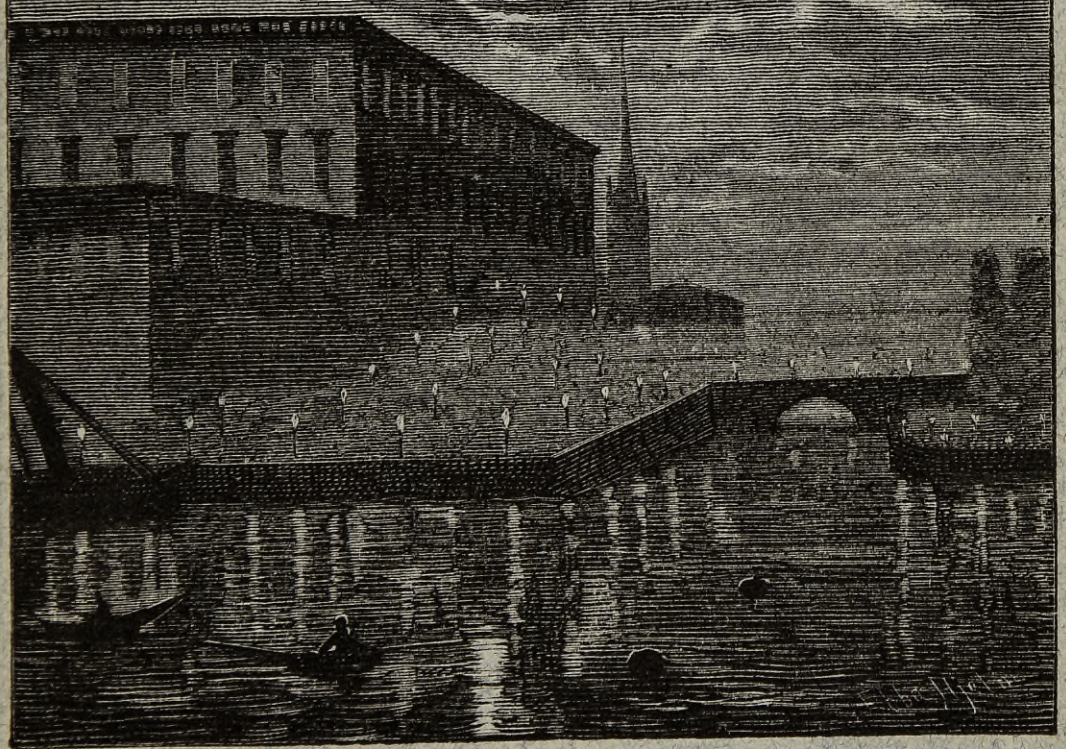

II. RÖDLUFVAN. III. KULAN.

STOCKHOLM,
KUNGSHOLMS BOKHANDEL

Vitt.
Lv.

STOCKHOLMS-INTERIÖRER

AF

JANNE BRUZELIUS.

II.

RÖDLUFVAN.

STOCKHOLM,
KUNGSHOLMS BOKHANDELS FÖRLAGS-EXPEDITION.

Stockholm,
tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1883.

En detektiv i våra dagar.

Ingenting kunde vara enklare och anspråkslösare än Hejdemar Filéns arbetsrum.

Huset var gammalt, och detta rum syntes icke på många år hafva undergått någon reparation. Gipstaket med sina springor, sina talrika gulkantade fläckar påminte om en ofantlig karta. Hvad man såg af tapeterna var trasigt. Väggarna hade träpanelningar med sniderier, men mycket gamla, grå och maskätna. Golfvet var brunmåladt och sorgfälligt bonadt. Väggarna voro prydda med några gulnade kopparstick i nötbruna ramar. För fönstren hängde hamptygsgardiner.

Midt emot kakelugnen i rummets ena hörn stod, på en piedestal af massiv ek, en jordglob af ungefär tre fot i diameter.

Rummets långsida upptogs från golf till tak af vägghyllor fylda med böcker af alla möjliga dimensioner.

Framför ett med papper fullastadt skrifbord, satt i en stoppad, skinnklädd karmstol Hejdemar Filén. Förutom åtskilliga journaler lågo här kringströdda ett tjogtal anteckningsböcker, bland hvilkas rubriker vi uppmärksamma: *Rödlufvans memoarer. — Den gamle koristens dagbok. — Sällskapet »B. L.». — Familjen E. — Bönsalen. — En lifstidsfånges anteckningar. — Den hysteriska fru F. — Från Spinnhuset.*

Hejdemar Filén var detektiv.* Ingen visste det, inte ens hans förtrognaste anade det. De voro blott tre, som delade hans hemlighet:

* Förställningsförmåga är första vilkoret för att med framgång kunna fungera som detektiv. En detektiv behöfver vara minst lika god skådespelare som någon af dem, hvilka uppträda på tiljan. Ja, detektiven har till och med en långt svårare uppgift att lösa, ty nog är det ofantligt mycket lättare att anlägga en mask för teatern, än en dylik för gatan, och hur mycket lättare är det icke att framsäga en instuderad roll, än att improvisera en sådan. Enär nu den hemlige polisagenten endast användes vid sådana diskreta tillfällen, då man i saknad af bevis nödgas, så att säga, »lista» sig till sanningen, så får han mången gång beqväma sig att än som förnäm resande utländing taga in på första klassens hotell, än som forbonde, betjent eller sjåare drifva omkring på stadens gator och krogar. Med andra ord, detektiven är de stora städernas kameleont, han saknar aldrig lokalfärg. I Paris, London och New-York finner man de skickligaste detektiverna, Stockholm deremot eger blott ett fåtal.

chefen för detektiva polisafdelningen, hans sekreter och doktor Bernhard Grundström.

»På samma gång jag gör mig nyttig, studerar jag ju, och hvem vet, om jag inte en dag får lust att porträttera samhället» — var det halft allvarliga, halft skämtsamma svar Grundström en gång erhållit, på frågan hvarför just det yrket så mycket föll honom i smaken.

Med lif och lust, ett skarpsinne och en outtröttlighet, som väckte hans förmäns beundran, egnade sig Hejdemar Filén åt sitt magtpåliggande kall. Ingen förstod som han, att ända till det otroliga förvandla sin yttre menniska, förställa sin röst, sin gång, sitt sätt, med andra ord — hela sitt väsen.

Den som uti Blanch's café, midt i en klunga »blomsterlökar», såg den glade »Hejfilinkeli», med uppvridna mustacher och hatten på nacken, höja sin »postis», skämta och vitza, han skulle haft svårt att uti honom igenkänna den bleke, svartklädde mannen med kala hjessan, slätkammade håret, blåa glasögonen och dystra, nedslagna minen, som regelbundet hvarje söndag, med sin sångbok under armen, framåtlutad och med långsamma, afmätta steg nalkades sin plats i Bethlehemskapellet. Lika litet skulle man i trashanken, som med smutsiga händer och släpig gång sågs stryka omkring på broar och krogar, kunna igenkänna Hejdemar Filén, der han nu med en verldsmans sätt och håll-

ning, insvept i en elegant morgonrock, lutade sig öfver skrifbordet.

Filén läste med uppmärksamhet uti ett manuskript och gjorde här och der en rättelse. Emellanåt bläddrade han i den digra luntan af stenografiska anteckningar, efter hvilka manuskriptet tycktes vara utarbetadt.

Med läsarens benägna tillåtelse, vilja vi nu öfver författarens axel läsa detta manuskript. Vi begynna då på första sidan, som har till öfverskrift:

Rödlufvans memoarer.

Mitt namn är Valborg Forsman.

Min far var komminister i en af de landtförsamlingar, som gränsa in till Venern.

Vi voro tre syskon. Jag var yngst. Våra ekonomiska omständigheter voro knappa. En gammal trotjenarinna ombesörjde husets alla sysslor. Vi barn blefvo mycket försummade. Vi hade nästan ingen, som såg till oss. Mamma var sjuklig och orkade icke; pappa, som ständigt var ute i sockenbud eller andra tjenstens åliggande, hade sällan tid att egna oss någon uppmärksamhet. Detta hade också sorgliga följder för mina bröder. De artade sig allt utom väl och blefvo den ene efter den andre relegerade från läroverket i Skara.

Bror Paul gick till sjös, och vi hafva aldrig hört någonting från honom. Axel, som alltid svärmat för teatern, följde under några år med en landsortstrupp. Så länge pappa lefde och han kunde få penningar hemifrån lät han höra af sig, men efter pappas död upphörde han att skrifva. Efter några års kringstrykande teaterlif blef han totalt förfallen och gick in vid Svea lifgarde. Der gjorde han sig skyldig till subordinationsbrott och sitter nu på Långholmen.

Vid mammas sjukbädd förflöt min barndomstid. Jag gaf henne in 'sin medecin, sörjde för att medikamentsflaskorna höllo sig friska i sitt isvatten, värmde servietter i stekugnen, klippte ut stora rutor af handskskinn, mjukade upp plåster, bredde ut det och hjelpte att klibba fast det.

Stackars mamma hade snart sagdt ondt öfver allt. Gallsten och ondt i lefvern, en svulst i venstra sidan, kräfta i bröstet, reumatisk värk öfver skulderbladen, samt hufvudvärk och qväljningar allt som oftast. Det var ett sorgligt lif vi förde. Dagligen bad pappa Gud misskunda sig och befria mamma från sina lidanden. Ändtligen kom befriaren, och hon slutade sina dagar i en njurinflammation.

Strax efter begrafningen sände man mig till en flickpension i Göteborg. Här stannade jag till mitt femtonde år. Pappa önskade sjelf konfirmera mig, hvarför jag återvände hem.

Ett år senare stod jag ensam i verlden — fader- och moderlös.

Som min far icke lemnade någonting efter sig, antog jag med största tacksamhet plats som guvernant hos en adlig familj i Vestmanland.

Jag hade aldrig tillbragt några sötebrödsdagar. Pensionsföreståndersken hade alltid behandlat oss strängt, och ehuru det var den förnämsta pensionen i Göteborg, fingo vi ligga på halmmadrasser och nöja oss med ett både tarfligt och otillräckligt kosthåll.

På Odensvik såg jag mig nu plötsligt omgifven af öfverflöd och lyx. Jag hade ett litet eget, komfortabelt rum, ett godt bord, en förtjusande omgifning af skog och sjö och tillgång till ett väl försedt bibliotek.

Mina tre små elever voro snälla och läraktiga. Friherrinnan behandlade mig som en medlem af familjen, och baronen var sjelfva älskvärdheten.

Om aftnarna spelade vi vira, läste högt eller gjorde musik. Baronen blåste flöjt, friherrinnan spelade fiol, och jag accompagnerade vid pianot. Mitt vistande på Odensvik var således det angenämaste man kunde tänka sig, också trifdes jag och blomstrade.

Ända till mitt sextonde år hade jag varit blek och mager. Nu återhemtade och utvecklade jag mig hastigt.

Våren kom, och det blef sommar. Jag var fortfarande lika lycklig. Det enda, som oroade

mig, var den efterhängsna uppmärksamhet, hvarmed baronen allt mer och mer började öfverhopa mig. I synnerhet var detta fallet, när vi voro ensamma. Och då friherrinnan allt som oftast besvärades af migrän och andra opasslighet, inträffade detta icke så sällan. Aldrig såg jag baronen vara mera upprymd än just vid sådana tillfällen. Han var fyrtiofem år, men rörlig och liflig som en yngling. Med ett vackert yttre förenade han ett angenämt sätt att vara. Mycket beläst och vidå berest var hans konversation lika spirituel som fängslande. Jag vill icke förneka, att jag kände mig mycket dragen och gerna lyssnade till honom, antingen han nu sjöng, samtalade eller musicerade. Då jag efter bordet tackade, eller då jag tog god natt, brukade han helt faderligt säga: »tack sjelf» eller »god natt, mitt barn», och dervid kyssa mig på pannan. Jag kände att jag rodnade, men stod likväl alltid stilla, som ett lydigt barn.

För att häröfver kunna göra några reflexioner eller draga några slutsatser hade jag varit allt för litet ute i verlden. Jag skulle måhända till och med trott det höra till god ton, om det icke regelbundet inträffat, då friherrinnan var frånvarande.

Under sommaren var umgänget i orten lifligare än om vintern. Grannarne gjorde då täta besök på Odensvik, och vi gästade hos dem. Ungdomen arrangerade utflygter och roade sig

med att dansa och göra lekar i det gröna. Friherrinnans opasslighet var i ständigt tilltagande. Det var således endast baronen och jag, som deltogo i dessa nöjen, men barnen fingo ofta nog blifva hemma. Från dessa utfärder, så uppfriskande och angenäma de än voro, nödgades jag emellertid snart afstå.

Baronen hade nemligen funnit för godt att lemna kusken hemma och sjelf köra för mig i trillan. När vi nu om aftonen skulle fara hem, lät han hästen gå endast fot för fot.

Det var ett sådant härligt väder, man borde icke göra sig brådt om, förklarade han. Skogens hemlighetsfulla sus, bäckens sorl nere i dalen, talltrastens sång, aftonsvalkan, doften af det nyslagna höet och månskenet sedan, allt detta var så oändligt vackert och ljuft — så stämningsfullt, att det kom själens alla strängar att dallra. Han hade alltid älskat dessa vackra sommarnätter, de väckte hos honom så många sälla minnen från den tid, då han ännu var ung, lycklig och hoppades..... Han hade en gång haft en ungdomsbrud, som han älskat så gränslöst..... Jag liknade henne så otroligt — och derför hade han också från första stund han såg mig fattat ett så varmt intresse för mig... Hon var dotter till den gamle bruksbokhållaren — ja, Hildur och han hade varit lekkamrater... Under det året han var i Skottland för att lära landtbruk hade man passat på och gift bort

henne..... Han kunde aldrig glömma henne. Hans nuvarande äktenskap var endast ett resonnemangsparti. De voro kusiner, hade känt hvarandra sedan barndomen, någon kärlek dem emellan hade det aldrig ens varit tal om..... Då man tillhörde den stolta högadeln var man mycket olycklig. Lifvet syntes honom så glädjetomt. Hvad hade han väl att lefva för? Sina barn! Ja, men de voro svaga, saknade lifskraft, skulle nog aldrig kunna uppnå mogen ålder..... Hans hustru hade alltid haft klen helsa. Dessutom var det inte bra, att kusiner gifte sig med hvarandra..... Ack, det var så ljuft att drömma sig tjugo år tillbaka! Hur många gånger hade han icke då vandrat utmed stranden der nere, tillsammans med Hildur. En afton, fullt ut lika skön som denna — ack, han kunde aldrig glömma den — hade han rott henne ut till den der aflånga, skogbevuxna holmen. Hvad de då hade känt sig lyckliga... älskat.... njutit.... ja, hade de inte betraktat de strålande stjernbilderna och der trott sig läsa en framtid så säll.....

Det var, fortfor han efter att ett ögonblick hafva hemtat andan, som om en god fée vidrört honom med sitt trollspö och åter frammanat dessa bilder från forna dagar. — Eller hade måhända denna förflutna mellantid endast varit en lång, pinsam dröm?..... Satt icke hans ideal vid hans sida? Var det icke samma safirblå

ögon, samma själfulla blick, samma rikedom af mjukt, silkeslent: »rödan gull»? — Ja, äfven hon, hans Hildur, hade varit en förtjusande »rödlufva» ..... Och dessa läppar, så lika hennes — så lika röda, fuktiga koraller .....

Vid denna harang tog hans känslor så öfverhanden, att han glömde sig ända derhän att han kysste mig både länge och väl, allt naturligtvis i den öfvertygelsen att jag var hans Hildur. Jag rodnade, teg, häpnade, men satt stilla inför denna lifliga fantasi. Hvad skulle jag också taga mig till? Det enda jag förmådde var att sakta taga piskan ur hans hand och klatscha på Bruno.

Detta var min sista utfärd med baronen. Hädanefter föredrog jag att stanna hemma hos barnen.

Förgäfves sökte jag emellertid att undgå mitt öde ..... Baronen var och förblef fullkomligt betagen af sina minnen och — »sin lifliga fantasi». Han såg beständigt i mig sin dyrkade Hildur och kysste mig hvar han såg mig, nota bene då ingen var i rummet ..... Mot famntag och smekningar kunde jag lika litet värja mig som mot hans kyssar. Men icke nog härmed, han ville förmodligen med mig genomgå en fullständig repetitionskurs af ljufva minnen från »den tjusande idyllens dagar».

Men några möten på mitt lilla ofvanrum, som han dagligen bönföll om, kunde det naturligtvis aldrig falla mig in att bevilja. Hans

Hildur måtte nu i detta hänseende hafva handlat hur som helst. Döm emellertid om min förskräckelse, då jag en afton, just som jag höll på att gå till sängs, såg dörren, som jag stängt, öppnas med en hufvudnyckel och herrn i huset iklädd nattrock stiga öfver tröskeln. Jag stod nästan i blotta linnet och hann knappast rycka en underkjortel till mig. Jag skälfde i hvarje lem af blygsel, och mitt hjerta var nära att upphöra att slå.

»Var inte rädd, älskade Valborg, jag ska' inte göra er något ondt», yttrade han, stängde dörren och närmade sig. »Jag vill endast säga er god natt, jag har ju icke träffat er på hela dagen.»

»Ni får icke röra vid mig. Ser ni inte, att jag är naken», ropade jag och sökte skyla mina bara axlar. Han slöt mig det oaktadt häftigt i sin famn. — »Hildur!» hviskade han.

»Om ni inte genast släpper mig och går er väg, skriker jag så hela huset hör det. Begriper ni inte, galna menniska, att jag ej är er Hildur. Jag är edra barns lärarinna och fordrar aktning! Gå er väg, jag vill inte längre .... Låt bli mig! Tvinga mig inte att ropa hit husfolket!»

Han hörde inte. Som han med hvarje ögonblick blef allt mera närgången, såg jag mig nödsakad att — ropa på hjelp. Jag rigtigt gallskrek.

Dörren rycktes upp, och friherrinnan störtade

in, men låg i nästa ögonblick afsvimmad, utsträckt på golfvet.

Pigorna skyndade till.

Baronen stod som träffad af åskan. Husmamsellen och kammarjungfrun sporde envist den ena högljuddare än den andra: »hvad har händt, hvad har händt?»

I dörren stod betjenten och gapade.

Friherrinnan och jag voro ungefär lika legert klädda. Husmamsellen hade endast hunnit att kasta en sjal öfver sig, och kammarjungfrun uppträdde i stubb. Man hade trott, att elden var lös uppe hos mig.

Jag insåg att jag åtminstone borde söka att rädda skenet.

»Åh nej, det är ingen fara..... det har blott kommit en råtta i min säng..... och jag är så rysligt rädd för råttor..... Derför skrek jag, och på mina nödrop kom herrskapet in, men stackars friherrinnan blef vid anblicken af råttan lika förskrämd som jag och föll i vanmagt.»

Baronen, som stått som förstenad, förmådde nu röra på sig. Han gaf mig en tacksam blick och närmade sig friherrinnan, som nu återfått sansen. Han ville hjelpa upp henne, men hon reste sig sjelf, i det hon yttrade med en röst, som jag aldrig glömmer: »tack Erik — det är bra.»

Efter någon stund var jag ensam i rummet.

Nästa dag, då jag kom ned till frukosten, fann jag endast ett kuvert. Af betjenten hörde jag, att friherrinnan var sjuk, och att baronen helt tidigt på morgonen rest till Vesterås, der han skulle öfvervara landstinget, som nog kom att räcka några veckor. När jag kom upp på mitt rum, fann jag på bordet ett bref med friherrinnans stil, hvaruti man kort, men artigt bad mig så fort som möjligt draga mina färde. Brefvet saknade underskrift. Ehuru jag endast innehaft platsen åtta månader, fann jag uti den bifogade sedelbundten hela min årslön. Medan jag ännu satt och stirrade på brefvet, inträdde kammarjungfrun.

Hon skulle helsa så mycket från friherrinnan, att om jag önskade skjuts till stationen, stod landåen till min disposition. Jag tackade och bad att få låna »Sveriges kommunikationer».

Hvart skulle jag resa, med hvilket tåg, söder, öster eller vester ut? Jag visste det inte. Klockan åtta samma afton gick ett »blandadt» tåg till Stockholm. Hvarför inte så gerna dit? Hvarthän skulle jag väl också fara. Jag egde ju inte något hem, inga slägtingar, inga vänner. I Stockholm trodde jag, oerfaren och obekant med alla möjliga förhållanden som jag var, må det väl inte blifva så svårt att få någon plats som lärarinna. I värsta fall kunde jag ju försörja mig med språk- och musiklektioner.

Jag packade skyndsamt in mina saker, och

var några timmar senare på väg till jernvägsstationen.

Jag grät som ett barn, då jag nu lemnade detta hus, der jag tillbragt så många angenäma stunder, men från hvilket jag nu jagades af ett oblidt öde — en olycksbringande likhet.

Der stodo mina små elever uppklättrade på gärdesgården och viftade med sina hvita näsdukar. De höllo så mycket af mig. — »Du kommer ju snart igen, Valborg», hade de sagt. Jag viftade tillbaka. Men barnen voro icke längre allena. Till hälften dold bakom syrénhäcken skymtade jag en hög gestalt. Det var friherrinnan. Äfven hon viftade efter mig ett vänligt — farväl för alltid!

Anländ till Stockholm hyrde jag ett litet rum vid Ålandsgatan. Ifrigt studerade jag annonsafdelningen, och när någon kondition erbjöds, var jag en af de första, som anmälde sig. Men öfveralt fann man mig olämplig. Sent omsider fick jag plats hos en grosshandlarefamilj. De hade annonserat efter en »lärarinna för små barn». Men att undervisa, tvätta, snyta, mata, kläda af och på, väcka, söfva, valla och roa tre små flickor mellan fem och tio år, dagligen städa samt hvarje lördag skura barnkammaren — allt detta mot en årlig lön af hundra

kronor, bo, äta och sofva i barnkammaren, samt tillträde till fruns förmak, när hon kallade mig dit — detta stod jag ej ut med mer än fjorton dagar. Jag flyttade tillbaka till min förra bostad, började ånyo annonsera och springa omkring i staden. Mången god dag gick jag från den ena manufaktur- eller galanteributiken till den andra och skulle till och med varit villig att antaga plats i cigarrbutik, om någon erbjudit mig det.

Mina penningar voro nästan slut, då jag en dag uti Bethlehemskapellet tilltalades af en äldre herre.

På sista tiden hade jag nemligen gifvit vika för min andligt sinnade värdinnas enträgna böner, att öfvergifva verlden och i stället fly till Jesus. Som jag ingenting försummade och dessutom var skyldig gumman för några veckors hyra, så gjorde jag henne till viljes och följde med henne till bönemötet.

»Hvad heter ni, mitt barn?» frågade han helt vänligt. »Jag vet mig inte ha' sett er förr.»

»Det är min hyresgäst, herr grosshandlare», presenterade gumman. »Hon är från landet — prestdotter. Det är ett guds barn. Grosshandlaren vet nog, att jag inte har några andra hyresgäster. Hon är kommen till Stockholm för att söka sig kondition, sedan hennes far dog, stackars liten .... Det är ondt om platser, men Herren hör nog dem honom åkalla» .....

»Ja, det är ett sant ord, fru Bäckman. Hvad heter ni, min vän? — Jaså, Valborg Forsman, och är guvernant. Det gläder mig att se er här. — Det gläder mig, säger jag, att kunna helsa er välkommen, icke såsom ett af den ovisa verldens barn, utan såsom en af de visa jungfrur, som vakar, beder och ännu medan tid är förser sitt käril med olja. — Jaså, ni har ingen anställning och intet arbete. Nå, den som beder Gud om dagligt bröd, han skall icke blifva det förutan. Jag skall i morgon, om jag lefver och ni vill vara hemma vid tolftiden, titta upp till er. Vi få då se hvad som kan göras. — Gud välsigne er, mina vänner! Gud signe er!» —

»Hvem var det?» frågade jag, när han lemnat oss.

»Ack, kände ni inte honom? Det var ju Trassel — grosshandlaren Oskar Trassel. — Det är någe' till redskap, må ni tro! I honom bor Herrans starkhet..... Sa' han inte, att han ville komma till er i morgon?.... Då kommer också välsignelsen med honom..... Dem han beskyddar behöfva icke misströsta. O, en sådan man, ni skulle blott höra honom »tyda ordet».. — Han är styrelseledamot i ynglingaföreningen, han är med i fosterlandsstiftelsen, federationen och...»

Jag mins nu inte alla de föreningar och samfund, som gumman räknade upp.

Nästa dag klockan tolf infann sig grosshandlare Trassel på mitt rum. Han gjorde sig noga

underrättad om mitt förflutna, bad att få se min stil, och då han fann denna jemn och läslig, lofvade han att skaffa mig renskrifning mot femtio öre arket, så länge tills något bättre erbjöd sig, då han nog skulle komma ihåg mig.

Han gick, men lofvade att återkomma med handlingarna samma afton.

En sådan svada, ordrikedom och glödande vältalighet hade jag aldrig förr hört. Första aftonen talade han tvenne timmar utan uppehåll. Jag är prestdotter och har således både läst och hört Guds ord ända sedan jag var ett litet barn, men under det han talade förekom det mig, som om jag vore en hedning, hvilken för första gången hörde det. Sällan hade jag uppmärksamt orkat åhöra en predikan från början till slut, men nu kände jag mig fängslad och lyssnade med begärlighet.

Aldrig hade jag anat, att vår religion var så poetiskt skön.

När han märkte, hur mitt intresse med hvarje gång stegrades, blef han än mer inspirerad. Ja, det hände till och med, att han vid förklaringen af någon af de gammaltestamentliga tilldragelserna kom i sådan extas, att han föll på knä och med hufvudet i mitt sköte gret som ett barn.

Alla dagar, då vi icke bevistade de offentliga sammankomsterna, kom han upp till mig och turade vi då om med att läsa högt ur den heliga skrift.

Allt mer upplågade min fantasi. Jag fick hysteriska hallucinationer, blef likgiltig för verkligheten och invaggade mig i stället i ett religiöst drömlif.

Min renskrifning försummade jag. I stället för att jag under de första dagarna skref mina sju, åtta ark, var jag nu nöjd, om jag blott fick två färdiga, eller med andra ord, om jag blott förtjenade så mycket, att jag nätt och jemt kunde lifnära mig. Jag kunde sitta hela dagar och endast grubbla, fantisera eller gissa bibelgåtor. Med längtan emotsåg jag den timme, då Oskar brukade komma. Jag riktigt hungrade och törstade efter den mägtiga själaspis, hvarmed han hvarje afton så frikostigt mättade mig.

Icke sällan tyckte jag mig i drömmen vandra ut efter Jordans stränder ned till Genesareths klara böljor; eller under skuggiga oliveträd vandra upp för Gethsemanes höjder. När jag gått till sängs, kunde jag timtals med brinnande andakt ligga och betrakta den enkla oljetryckstaflan på väggen, der *Han* med bloddrypande händer och fötter, uppristad sida och döende blick hängde på korset — *Han*, min frälsare, min himmelske brudgum . . . . .

En afton hade Oskar lemnat mig senare än vanligt. Jag gick derför skyndsamt till hvila, kastade en blick på taflan, släckte ljuset och slöt ögonen. Under det att jag ännu med Golgatha för ögonen läste min aftonbön, tyckte jag

mig plötsligt se den sköne unge mannen stiga ned från korset, närma sig min bädd, sakta vidröra mig och smeksamt stryka mig ut efter kroppen. Jag blundade och råkade i hänförelse. — Det var ju så naturligt, var jag icke hans brud? Men .... Jag sträckte ut armarna. Hvad var det? — Någon af kött och blod — och med kläder på — hög hatt .... Icke kunde det vara »brudgummen».....

Nu vaknade jag och famlade efter tändstickorna. Då det ändtligen lyckats mig att få eld, såg jag min själasörjare stå midt på golfvet med hatten i hand — och med samma fromma, nästan förklarade ansigtsuttryck som alltid.

»Ack, Valborg, snälla syster», bad han saktmodigt, »ni får vara god och låna mig en portnyckel; man har stängt, och som jag icke ville väcka någon dernere, famlade jag tillbaka upp för trappan. Ni skall återfå den i morgon.»

Då han hemtat nyckeln från den anvisade spiken vid dörren, bad han Gud välsigna mig och tog god natt.

Nästa dag, som var söndag, träffades vi uti missionshuset. Bland dem, som uppträdde och talade, var äfven Oskar. Uti ett ljungande tal utfor han mot lättsinnet och den allt mer omkring sig gripande osedligheten.

Några veckor förgingo, och våra andaktsöfningar fortforo. En afton tvärtystnade Oskar midt i en glödande harang.

»Hvad fattas er, Valborg?» utbrast han. »Ni ser så blek ut. Ni är bestämdt sjuk?» . . . .

Jag kastade en blick i spegeln. Underligt nog tyckte jag deremot sjelf, att jag såg ovanligt kry ut. Heller icke kände jag den ringaste krämpa. Men Oskar hade icke desto mindre rest sig upp och närmat sig med bekymrad uppsyn. Han torkade omsorgsfullt sina glasögon, såg på mig och skakade på hufvudet.

»Ni täres af ett hemligt lidande, stackars barn. Jag ser det. Det är mycket troligt, att ni inte ens sjelf har någon aning om det. — Har ni ej ibland hufvudvärk?»

»Sällan, nästan aldrig.»

»Hm! Men i bröstet då, liksom håll — eller hjertklappning.»

»Nej, det kan jag heller inte säga.»

»Nej, nej . . . . jag vet nog, att det inte förhåller sig på det viset. Men inte sant, ibland har ni värk och sprängningar här tvärs öfver, sökningar i magen åtföljda af äckel.»

»Ibland, åhja just inte så värst, men nog har jag litet känning af det, men det trodde jag att alla flickor hade.»

»Visst inte, min snälla vän, bort det! . . . . . Det är just detta, som karakteriserar denna förfärliga sjukdom, som, om den icke i tid blir

botad, fullkomligt undergräfver helsan. — Ser ni, jag har studerat medicin och är fullkomlig läkare, fast än jag efter min faders död öfvertagit firman och nu tituleras grosshandlare .... På er genomskinliga hy och lätta färgskiftningar! ..... Räck ut tungan ..... Alldeles rosenröd. — Mycket karakteristiskt — fullkomligt öfverensstämmande symptom.»

Han betraktade mig med en öm, faderlig blick och såg dervid så sorgsen ut, att jag började känna mig riktigt orolig.

»Knäpp upp ert klädningslif. Ni måste kläda af er, om jag skall kunna undersöka er.»

»Undersöka mig?»

»Det är alldeles nödvändigt, kära barn, i annat fall kan jag ej ordinera något för er.»

»Men inte behöfver jag kläda af mig ..... Så här, det är väl nog? Det är väl bröstet och lungorna, som ni vill undersöka, kan jag förstå.»

»Min lilla vän, jag måste gå grundligt till väga. Se så, inte behöfver ni genera er för mig. Jag är ju läkare, och dess utom en gammal gråhårsman, som mycket väl kunde vara er far» .....

Härmed lutade han sig ned och såg på mig som en glasögonsorm på en kolibri. Denna magnetiserande blick gjorde mig magtlös. Öfvertygad som jag var, att den, som är fullkomligt oskyldig, på det hela taget icke behöfver blygas

för sin nakenhet, gjorde jag inga vidare invändningar.

Han framtog en svart ebenholtslur, och jag lät honom nu knäppa upp och lösa ned.

Undersökningen skedde så långsamt och med en sådan noggrannhet, att jag slutligen blef otålig.

»Det är bra, mitt barn, mycket bra», sade han då och reste sig upp. — »Jag skall nu ordinera för er.»

»Nå, men hvad kallas då den sjukdom, jag har?»

»*Kalospintherochromatokrene*», sade han högtidligt.

»Kalospinth?» . . . . .

»Ja, så är den latinska benämningen på sjukdomen . . . . . Har ni papper och penna, så skall jag skrifva ett recept.»

Jag klädde åter på mig och lemnade honom det begärda.

»Se här! — af denna mixtur tar ni in en matsked i afton, då ni går till sängs.»

Jag tog receptet och tackade.

Vi läste sedan ett kapitel i Väktaren, sjöngo några sånger och gjorde aftonbön, hvarefter Oskar aflägsnade sig.

Jag började nu medicinera. Efter några dagar önskade Oskar företaga en ny undersökning, hvilket jag emellertid med bestämdhet af-

böjde. Han sade ingenting, men jag såg, att min vägran gjorde honom misslynt.

En dag, då jag varit ute i staden och gjort några uppköp, mötte jag en ung flicka, hvars bekantskap jag gjort i missionshuset. Hon var modist, fattig och föräldralös liksom jag, men söt och älsklig, samt vid min ålder. Jag höll mycket af henne för hennes enkla, okonstlade väsen.

»Hvart skall ni gå, Betty?» frågade jag.

»Ner till apoteket och hemta medicin.»

»Är ni sjuk, som ser så frisk och blomstrande ut?»

»Jag har just inte ondt nå'nstans, men min läkare påstår, att jag är sjuk, och derför medicinerar jag.»

»Alldeles samma förhållande som med mig. Hvilken doktor har ordinerat för er?»

Hon rodnade, och jag märkte, att hon blef brydd.

»Det har en god vän», sade hon slutligen.

»Nå, men hvar har ni då egentligen ondt?»

»Jo, ibland har jag litet värk i underlifvet.»

Precis samma åkomma som jag, tänkte jag för mig sjelf.

»Får jag se på ert recept?»

Jag studsade till af förvåning. Den der eleganta handstilen kände jag då ögonblickligen igen.

»Det här har grosshandlare Trassel skrifvit. Är det inte så?»

»Jo, men hur vet ni det?»

»Derför att..... Jaså, han är er läkare? — Har ni också låtit honom undersöka er?»

»Ja, det har jag..... Han är ju läkare.»

»Mer än en gång?»

»Ja», stammade hon förläget.

»Ofta?»

Hon teg, men jag behöfde inte veta mer; fjällen föllo från mina ögon. Den gemene hycklaren!.... Jag insåg nu allt.....

Vi voro nu utanför apoteket. Jag gick med in.

»Var god och säg oss hvad det här är för ett recept?»

»Det är lakritsrot, althesirap och destilleradt vatten. Ett slags mycket oskyldig bröstsaft.»

»Känner ni till en sjukdom, som heter Kalospinth....»

»erochromatokrene», tillade min väninna tvärsäkert.

»Nej, det kan jag inte påminna mig ha hört — men kanske du vet det».

Han vände sig till provisorn.

»Kalospintherochromatokrene», förklarade denne, »är ett slags mångfärgad vattenkonst, hvars strålar gnistra och skifta i en mängd olika, vackra färger, då de ofvanifrån starkt belysas af kalkljus.»

»Fins det ingen sjukdom med detta namn?»

»Inte», svarade han småleende.

Min harm och förtrytelse var nära att qväfva mig. Jag skyndade ut på gatan, i hack och häl följd af Betty. Här brast jag i gråt. Efter att ha gråtit ut berättade jag i korthet den afskyvärda komedi, som Trassel, den skenhelige vällustingen, spelat med oss. Hur han med sitt religiösa gyckelspel i snart sex veckor hållit på att förvrida hufvudet på mig, allt naturligtvis för att slutligen få »praktisera» som läkare.

Betty och jag anförtrodde nu hvarandra våra iakttagelser och kommo båda till samma resultat, att vi varit föremål för ett visserligen oskadligt, men ändå högst opassande skämt.

Med Betty, stackars flicka, stod det än värre till. Hon hade varit bekant med honom öfver ett halft år och lika länge tagit in lakritssaft, och dagligen nödgats låta undersöka sig.

Inom mig försiggick en plötslig förändring. Jag drog djupt efter andan och borttorkade mina tårar. Jag kände hur jag nyktrade till — hur det religiösa delirium, som på senaste tiden omtöcknat mitt förstånd, med ens blifvit botadt.

När Oskar Trassel, som inom samfundet gick och gälde för ett helgon, kunde vara en sådan fromleriets Tartuffe, huru skulle då de andra medlemmarna af den heliga synoden vara, som på långt när icke hade sådant anseende.

Jag beslöt att aldrig mer sätta min fot inom missionssalen.

Klockan var nu fem, och half åtta väntade jag Oskar. Som jag icke mer ville träffa honom, beslöt jag att flytta och det genast. Betty önskade få en rumskamrat, och jag kände mig, genom likstämmigheten i vårt öde, så sympatiskt dragen till henne, att det var mig långt ifrån oangenämt att dela bostad med henne.

Inpackningen var snart undanstökad, och som jag betalte i förskott, underrättade jag endast min värdinna, att jag flyttade. Naturligtvis blef hon mycket förvånad och började hålla ett förmaningstal till mig, som jag likväl helt tvärt afbröt med: att jag haft nog af skrymteri, att jag afskydde och föraktade allt hvad läsare, evangelister och hvad nu hela bråten behagade kalla sig.

Vid detta gudlösa tal, som kom så oväntadt, höll gumman på att falla i vanmagt. Jag brydde mig emellertid lika litet om hennes pantomim som om hennes tal, utan bad henne endast lemna grosshandlare Trassel en lunta handlingar, jemte alla de ströskrifter, sångböcker och nummer af Väktaren, som fans på hyllan.

Ett halft dussin dels färdiga, dels påbörjade bibelpåsar kastade jag, till gummans heliga fasa, i kakelugnen.

Ett stadsbud bortförde mina effekter, hvilket snart var expedieradt, ty jag egde endast en koffert och en hattask.

Betty var ett stockholmsbarn. Sina föräldrar hade hon aldrig känt, inte ens till namnet. En barnlös vaktmästarefamilj hade utlöst henne från barnhuset. De hade alltid behandlat henne mycket kärleksfullt, men de voro nu döda. Hon stod alldeles ensam i verlden. Fogelbergs hade testamenterat henne sitt namn och några hundra kronor. Hon hade satt in penningarna i banken, lärt sig modesömnad, någon tid arbetat på verkstad, sedan hyrt sig ett rum och börjat för egen räkning. Men under den första tiden af denna sjelfständighet hade hennes penningar strukit med.

Ensam, utan råd, utan stöd, blottställd för fattigdomens alla faror, för alla de frestelser, som omgifva ungdom och skönhet, hade den intagande flickan, oaktadt hon arbetat, försakat och mången gång svultit, likväl aldrig vacklat.

Under senaste året hade hon genom flit och skicklighet vetat förskaffa sig sin utkomst. Hon hade emellertid trott sig behöfva ett stöd och en fast grund för sin lefnad, och hvar skulle hon väl finna ett bättre stöd och en säkrare grund än uti religionen. En af hennes väninnor sade sig vara »så lycklig», sedan hon blifvit »väckt». En dag hade hon gjort henne sällskap till Bethelkapellet — och så hade hon också blifvit väckt, blifvit bekant med Oskar Trassel, som erbjudit sig att skaffa henne arbete.

Då hon hungrat efter rättfärdighet, hade han erbjudit sig att med henne genomgå en kurs i »rättfärdiggörelsen». Snart hade han funnit henne sjuk och lyckats öfvertyga henne sjelf derom.

Något direkt angrepp mot hennes dygd hade han aldrig gjort, men deremot varit mycket efterhängsen med sina s. k. undersökningar. Dessutom hade han haft för sig en mängd besynnerliga påhitt och infall, som nog väckt hennes förvåning, men i sin fromma enfald hade hon funnit dem helt oskyldiga — och på det hela taget voro de det också, men i alla fall — en skändlig hycklare var han.

Liksom jag kände hon sig på det djupaste sårad och kastade utan betänkande den religiösa barlasten öfver bord och lofvade sig att hädanefter icke dyrka någon annan Gud än sina fäders, och icke lyssna till någon annan röst än samvetets.

Jag trifdes rätt väl i min nya bostad vid Gref-Thuregatan.

Vi arbetade hela dagen. Under min pensionstid vitsordades alltid min smak och skicklighet i handarbeten. Också kunde jag efter några dagars undervisning sömma, garnera och stoffera, så att det till och med väckte Bettys

häpnad. Vi delade nu arbete, förtjenst, ljuft och ledt.

Takkammaren, som var stor och rymlig, var likväl mycket varm. Om vi blott dagligen eldade aldrig så litet, behöfde vi icke frysa. Det herskade alltid hos oss en sådan ordning och renlighet i förening med smak och prydlighet, hur enkelt likväl allt nu var. Också hörde vi beständigt våra kunder utropa: »Kors, hvad ni har nätt och trefligt!»

Genom fönsterlufterna hade man under de stjernklara nätterna en utsigt öfver himlahvalfvet, som en astronom skulle hafva afundat oss och försatt en poet i hänryckning.

Vi voro nöjda med litet, kokade vårt kaffe i kakelugnen, hemtade vår middag från Norrmalms källaren, och som vi köpte polletter, kostade den för oss båda icke mer än sextiofem öre. Vi arbetade af alla krafter, pratade af hjertans lust, motionerade i skymningen, hvilade hela söndagen och besökte då vanligtvis teatern, på någon billig plats.

»Usch, de' va' några förfärliga trappor!» — pustade en liten, elegant dam. Det var en af Bettys kunder. — »Go' afton, flickor. Nej, så flitiga. Men nu är det ju alldeles för skumt.

Tag blott vara på edra vackra ögon. Nå, lilla fröken Betty, hur är det med min klädning?»

»Färdig och har hängt och väntat på fröken Kalling sedan i middags.»

»Åh, det var då för väl..... Nej, ett sådant vackert hår ni har, lilla ni — och en sådan figur sedan. Ja, jag sa' också till balettmästaren i dag på morgonen, att han kunde leta igenom hela Stockholms stad och han skulle inte finna någon mera passande venustyp för tablån i sista akten, än just min sömmerska. — Herre Gud, fröken Eklund är ju hjulbent och mager som en nötskrika! — Han bad mig också fråga, om han kunde påräkna er medverkan i händelse af behof — förstås mot skäligt honorar för hvarje afton..... Nå, lilla ni?»

»Ja, jag vet inte. Hvad säger du, Betty?»

»Att det skulle vara lifvadt att få se dig spela komedi.»

»Åh, inte skall jag spela komedi, det är ju bara att stå i tablå. Det har jag varit med om förr, i Göteborg under min pensionstid.»

»Pensionstid? Har ni genomgått pension i Göteborg?»

»Ja, den Hallinska.»

»Ser man på, der har jag en syster, som är lärarinna.»

»Valborg är prestdotter.»

»Jag kunde nog tro det, hon ser så fin och intelligent ut. Vet ni, fröken Forsman, ni borde

verkligen gå in vid teatern. Ni har en mjuk och klangfull organ — har njutit en vårdad uppfostran och tycks ha godt hufvud och sedan en så ovanligt vacker apparition..... Ja, jag säger ingenting mer, men vore jag i ert ställe skulle jag inte en enda dag längre nöta bort min ungdom vid nålen..... Gå med mig i afton, så skall ni få se hur vi ha det. Jag skall då presentera er för balletmästaren.»

»Betalar det sig då så bra att vara vid teatern?» frågade Betty. »Hvad kan Valborg förtjena?»

»För sin medverkan i tablån? — Åh, en tia för aftonen, tänker jag.»

»Topp! — Då skall du göra det, Valborg. — Kan ni inte använda mig?»

»Som nymf, åhjo. Men dom vanliga statisterna få ej mer än en banko för qvällen.»

»Det är det samma, men det kan vara 'lifvadt' att vara med.»

»Men en sak, flickor, äro ni mycket pryda? I ska' uppträda nakna.»

»Nakna?»

»Ja, det vill säga, I ska' föreställa nakna, men I få köttfärgade trikåer och bli omvirade med guirlander af hafsgräs alldeles som Ägirs döttrar på Molins fontän. — När Venus seglar fram i sin stora, glänsande snäcka, då dyka tritoner och hafsnymfer upp mellan vågorna. Men nu får jag inte uppehålla mig längre. —

Klädningen passar alldeles utmärkt. Tusen tack, lilla, snälla ni. Se här åtta kronor femtio öre. — Ingenting att tacka för. Nå, vill ni gå på teatern, så skall jag taga ut två biljetter åt er. Titta så upp på scenen under mellanakten, så skola vi tala med balettmästaren. Säg till dörrvaktaren, att ni önskar tala vid fröken Kalling. Biljetterna få ni i luckan, om ni blott uppger namnet.»

»Ni är allt för god, fröken Kalling.»

För tredje gången gled min snäcka öfver scenen. Vid mina fötter hvilade hafvets majestät, och rundt omkring bland de svallande vågorna plaskade tritoner, najader och nymfer.

Ja, der stod jag nu i bengalisk belysning, såsom den af hafvets skum framfödda och med de hjertevinnande behagens gördel omgjordade — Aphrodite. Ändtligen gick ridån ned under stormande applåder.

Något pryd öfver min Venusapparition ville jag så fort som möjligt skynda upp i klädlogen. Men detta lät sig icke göra. På båda sidor om min skröpliga farkost gapade mörka försänkningar, och det återstod mig ingen annan utväg än att klifva öfver strandbrädden och stiga ned på scenen.

»Ah, se der stiger kärleksgudinnan i land.»

En högväxt ung man med militärisk hållning, hvit halsduk och strågula handskar trädde fram ur kulissen, åtföljd af bassångaren J—.

»Får jag lof att räcka er en hjelpsam hand?» yttrade han och lyfte på hatten.

Aldrig har jag sett en så liten och patricisk hand som den, han framräckte, och som jag utan tvekan fattade. Jag kände emellertid hur jag rodnade under sminket, då jag klef öfver den alnshöga stranddekorationen. Han riktigt slukade mig med blicken.

Jag tackade och vände honom strax ryggen. Mitt lösta yfviga hår var utkammadt och räckte mig nedom knävecken. Detta visste jag och kände mig trygg. Hunnen bakom kulissen hörde jag: »Evoe för dessa former! — Hvilket sprittande lif under denna rosenfärgade epidermes!»

I trappan mötte jag den lille hjulbente balettmästaren. Han vindade otäckt och vred munnen på sned.

»Hör på, lilla stumpan min, vill hon supera med oss i afton på du Nord? Lilla Anni Pettersson kommer med, och så skall jag presentera er för en god vän, som blifvit alldeles betagen i er.»

»Nej, jag tackar, jag superar aldrig på värdshus.»

»Hvad hade grefven att säga er»? frågade en liten mörkögd dansös, så fort jag hunnit inom dörren till klädlogen.

»Hvilken grefve?»

»Äh, hör nu, försök inte att sjåpa er — och den der oskyldiga minen kan ni stoppa i spegellådan, så snart ni kommit upp i klädlogen. Bevars, ni stod och koketterade och såg söt ut.»

»Jag — koketterade! Om ni bara visste, hur generad jag var! — Han sade ingenting, utan bara hjelpte mig» .....

»Att streta öfver kulissen, ja, jag hade äran att se det!»

»Men känner ni honom då?»

»Tacka för det — att hon känner sin 'grad'», flinade en tjock, plussig blondin, som uppkrupen på bordet slet och flängde för att få af sig trikåerna.

»Jo, jag råkar att känna den der herrn.»

»Sså.»

»Jaa — och försök inte!» ..... tillade hon med gnistrande ögon, snurrade sig om och skyndade bort till sin plats.

Garderobièren höll just på med att sprätta upp de många hopnästningarna på min kostym, då hon träffades i hufvudet af en hopknådad bomullsprojektil.

»Ska' nu fru Pettersson hjelpa statisterna före baletten?» ropade den svartögda, under det hon ingned ansigtet med cold cream.

»Herre Gud, fröken Piplöf har ju inte sminkat åf sig än. Jag är straxt färdig här,

och det innan fröken hunnit torka sig ren i ansigtet.»

»Men jag har brådt om, man väntar på mig der nere. Ni hade mycket väl kunnat sprätta upp, medan jag sminkade af mig.»

»Jo, i qväll är hon treflig, ska' jag säja», hviskade min granne. »Se, hon har blifvit ursinnig på er för att ni talade med grefven» ....

»Grefven, hvad är han för en menniska?»

»Grefve Claes Syrsén är uppvaktande kavaljer hos hans höghet, hertigen af Gerolstein. Jo, det smakar svarta Piplöf, ska' jag säja, men akta ni era ögon. Här ska' ni få se hur hon ref mig härom dagen.»

»Vill fru Pettersson vara så vänlig och komma ut ett ögonblick.»

Garderobièren skyndade ut.

Då hon några ögonblick senare återvände, glänste hennes ögon, och hon stoppade någonting i fickan. Hon kom bort till mig.

»Se så, nu skola vi lossa på trikåerna. Håll sig bara fast, så ska' jag nog kafla ned dem. Nå, hur var det lilla fröken hette nu igen? Ja så, Forsman, jaha, och bor? — Aha, Gref-Thuregatan n:o 00, och tre trappor upp, kan jag väl tro? Fröken är inte född i Stockholm, eller hur? Ah nej väl — i trakten af Venern. Der ska' ju va' så grufligt vackert. — Nå, då har fröken inte varit länge i Stockholm?»

»Fru Pet—ters—son!» gallskrek den otåliga

fröken Piplöf, der hon stod uppflugen och hoppade på stolen.

Gud, hvilket lif herskade icke i denna klädloge! *

För att blott så fort som möjligt komma derifrån gaf jag mig icke tid att fästa upp håret och taga bort sminket. Mina saker voro också fort nog inlagda, håret uppfästadt under bajadèren och jag sjelf insvept i min kappa.

Ute i korridoren väntade Betty. Hon hade varit på teatern, och hennes rosletta ansigte lyste

* Man tänke sig talrika, rörliga ljusarmar, starkt uppskrufvade gaslågor, höga väggspeglar, långa, smala toalettbord öfvertäckta med sminkburkar, färgstänger, pudervippor, penslar, paletter, lockchignoner och vadderade korsetter — detta kaos af trikåer, hvita tyger, silfverbroderier, brokiga klädningar, vajande plymer, blixtrande simili-diamanter, konstgjorda blommor och glitterbjefs — ett tjogtal halfnakna yrhättor, hvilka skrika, hojta, skratta, hosta, prata, trängas, maka undan hvar andra, skutta omkring härs och tvärs, bilda de mest bizarra grupper och köfigurer framför kommoder och tvättställningar, utförande sällsamma »pas» och »attityder», som vi hvarken mägta eller ens skulle vilja beskrifva, allt under det de slitas om kärlen, spilla, stänka och grisa ner på alla upptänkliga sätt — ja om man tänker sig allt detta, så kan man så till vida göra sig en föreställning om toalettlifvet i klädlogen. Men hvad som icke låter tänka sig, utan måste förnimmas för att kunna uppfattas, är klädlogens — »potpourri». En atmosfer, starkt mättad såväl af mysk, patchouli, rose och eau de Portugal, som än mer af den däfna, mustiga utdunstningen från ett dussin flämtande, svettrykande dansöser — brr.....!

Förf. anm.

af belåtenhet. Hela vägen hem öfverhopade hon mig med komplimanger. Man hade tyckt, att sluttablån var så dråplig, och att Venus, der hon gled fram på sin purpursnäcka, var någonting non plus ultra.

Den som emellertid fått nog af teaterlifvet, var jag. Hur hade jag också kunnat låta öfvertala mig till denna offentliga exposition.

»Men detta är emellertid både första och sista gången, som du sett mig som Venus, min kära Betty», försäkrade jag. »I morgon går jag till teaterbyrån och föreger som orsak, hvarför jag inte mer kan uppträda, helt enkelt opasslighet.»

»Du är tokig, Valborg. Fyra kronor per afton och intet arbete. Är det då bättre att sitta sexton timmar med ryggen i krum och trampa maskinen. Ack, om de bara kunde använda mig — men mina bröst och lemmar ha' tyvärr skrumpit ihop vid maskinsömmen.»

Aldrig har min hjerna anfäktats af en hemskare dröm än den, som nu följde på min teatraliska debut. Jag tyckte mig åter glida fram i min snäcka bland vågorna. Men det var icke sådana der af målad papp, utan Venerns blå vågor.

Jag stod upprätt, klädd i samma luftiga drägt som föregående afton. Solen var nyss

uppgången, och himmel och jord syntes bada i dess rosenglans. Blommor, fingestaltade, mångfärgade, tjusande och skiftande i alla nyanser, voro liksom strödda öfver den ljusgröna stranden, som vattnad af morgonens dagg var frisk, bjert och lysande som smaragd.

I en ram af höga klippor och mörka furuskogar återsåg jag min födelseby. Den lilla, hvitmenade kyrkan framtittade mellan de höga lindarna. Det förekom mig, som om en vik af Venern, i motsatt förhållande till verkligheten, sträckte sig ända upp till komministerbostället, der min vagga en gång stått.

Jag vinddrefs sakta uppåt fjärden. Blommorna på stranden nickade mig så vänligt till mötes. Bakom dem stodo de höga, allvarsamma ekarne och bugade med sina lummiga kronor.

Min lilla farkost gled slutligen fram under kyrkogårdsmuren. Då hoppade jag i land, gick upp för vallen och följde muren.

Nu skall jag besöka min fars graf, tänkte jag. Det skall bli roligt att se, hur hans församlingsboar ha' skött den. Han hade varit mycket afhållen, och de hade nog rest honom en vård.

Jag öppnade grinden och var nu inne på kyrkogården. Allting var sig likt. Hur väl kände jag ej igen de små, svarta träkorsen med sina hvita inskriptioner. Der låg det hvitrappade benhuset med sitt tjärade tak. Bakom

syrénhäcken skymtade jag patron Sylvans dyrbara familjegraf. Längre bort i norr under nässlor och hundkäx sofvo sjelfspillingarne. Der hade de stoppat ned fattighus-Stina, som hängt sig. Jag mindes nog den dagen . . . . .

Hu, det kändes så kusligt. Uppe i tornet kraxade, som vanligt, kajorna. Jag fortsatte likväl min gång. Vi hade vårt grafställe på södra sidan om kyrkan. Då jag vek om hörnet vid sakristian, mötte jag pappa med prestkappan under armen. Han låtsade icke se mig, utan smög sig tyst förbi. Jag stod som förstenad och såg efter honom. Då han gått några steg, vände han sig om och kallgrinade. Jag kunde aldrig påminna mig hafva sett pappa skratta. Hvad det såg hemskt ut — och så satte han tummarna i armvecken, räckte ut tungan och började göra cancanfiguré mot en grafsten. Nu svartnade det för mina ögon. Jag sjönk ned, och som jag tyckte flere alnar under jorden. När jag åter vaknade, var det mörkt. Jag kände, att jag låg på hyfvelspån, inpackad emellan bräder. Således död och begrafven. Jag kallsvettades. Plötsligt knackade det på locket. Hu, hvad jag ryste. »Hvem är det?» frågade jag. — »Beate Gyllenbjelke. Jag ligger straxt till höger om dig. Du mins väl mig? Vi voro ju barndomsbekanta. Nu äro vi de närmaste grannarna. Låt oss prata bort en stund. Tiden är så lång, och maskarna börja

bli så plågsamt efterhängsna. — Hade jag bara haft litet aseptin .... När dog du? Jag har nu legat här tre veckor. De hade stor begrafning efter mig hemma.»

»Men hur kan man tala, sedan man är död?» —

»Jo, nog går det för sig, så länge man har tungan i behåll, sedan får man allt nöja sig med att ligga och knacka till hvarandra .... Har du aldrig hört talas om andeknackningen? — Men nu skall jag tala om en stor hemlighet för dig, men du måste lofva mig att tiga ..... Vet du, jag har blifvit mördad — och detta af min egen man. — Tredje dygnet efter att jag hade fått min sista flicka, vakade Filip hela natten, ensam, öfver mig. Bort mot morgonen tillslöt jag ögonen. Han trodde då, att jag sof. Men han bedrog sig. Jag såg och vet allt: hur han tog fram en lång sadelmakarenål och slog den med en hammare, flere tum in i min hufvudskål. Då jag upphört att andas, drog han åter ut den och tätade finurligt igen det lilla hålet med varmt beckplåster och en fin pligg. Sedan kammade han håret öfver, väckte sköterskan och lät hemta läkaren. — Jag hade naturligtvis dött i barnsängsfeber, sade man. — Tredje dygnet vore ett så svårt dygn. Någon liköppning kunde icke komma i fråga. Det vore farligt, kunde sprida smitta. Jag var ju redan så förvandlad. Ser du, Filip har aldrig älskat mig.

Han gifte sig med mig för mina penningars skull. Jag var en rik bonddotter och han en fattig herreman. Nu har han rikedom och tänker gifta sig med fröken P—, som han är kär uti. Men du kan tro, att jag matar honom. Hvarje dag smyger jag en hand full af mina maskar i hans middag. På det viset tänker jag låta honom äta upp mig bit för bit — och smaklig måltid!» .....

»Go'a, snälla herr Ström, vexla en krona åt mig. Jag har inga småpenningar. Så der ja, här ä' tre öre. Tack så mycke'.»

Den rösten kände jag igen. Det var Bettys. Jag gjorde en ansträngning och slog upp ögonen. Ja, der stod hon framför mig.

»Gud ske lof att jag ännu lefver!» var mitt första utrop. —

»Ja, kära Valborg, du lefver, och se här! Brefbäraren har nyss varit här. Men först ska' vi dricka kaffe. Ser du, jag har varit en snäll flicka, kokt kaffe och sytt båda ärmarna i det bruna lifvet. Och se'n har jag varit nere på lånekontoret och pantsatt min klocka och vinterkappa.»

»Din vinterkappa också? Men kära Betty, hvad skall du då ha på dig?»

»Jag går helt enkelt inte ut, utan håller mig beskedligt inne, tills jag fått löst igen den, hvilket med Guds hjelp ska' bli i nästa vecka. Jag va' ju alldeles tvungen. Värden var här

uppe och ville ovilkorligen ha' sitt qvartal. Fick han det inte innan middag, hotade han att vräka oss. — Jag fick femton på klockan och tio på kappan.»

»Men det räckte ju inte långt. Är det inte trettiofem i qvartalet?»

»Men jag talade så vackert med honom, att han lofvade vänta några dagar med återstoden.»

Betty drog en djup suck. Hon bjöd till att vara glad, men såg modfäld ut, stackars flicka. Det var också ett sorgligt lif. Arbeta sexton timmar på dygnet och ändå vid början af hvarje qvartal se sig tvungen att anlita pantbanken med sina tjugofyra procents lån.

Jag bröt nu brefvet och läste:

Fröken V. Forsman!

Skulle ni godhetsfullt vilja besöka mig klockan 10 i för en större beställning från landsorten. Min adress är:

Lilla Nygatan n:o 00, 2 tr. upp.

C. Syrsén.

Det föreföll mig besynnerligt, att brefvet var ställdt till mig och ej till Betty. Jag bad henne gå i mitt ställe, men hon skakade sorgset på hufvudet. Hon hade ju pantsatt sin kappa, och min var alldeles för stor åt henne. Jag klädde mig nu, frukosterade och gick ut. Som

jag ej kunde träffa balettmästaren före klockan elfva, gick jag först ned till Nygatan.

Jag steg upp för de begge mattbelagda trapporna och ringde på. Någon namnplåt såg jag inte till. Dörren öppnades. Ofrivilligt tog jag ett steg tillbaka. Der stod ädlingen från gårdagen — han med den nobla hållningen, de små händerna och vackra, ljusa mustacherna. Han tycktes inte känna igen mig.

»Är det fröken Forsman, jag har äran att se?» sade han och steg artigt åt sidan. — »Var då så god och stig in.»

Inkomna i salongen fortfor han: »Mitt namn är grefve Syrsén — men var så artig och tag plats.» — Han sköt fram en fåtölj. — »Man har rekommenderat fröken Forsman, som en mycket skicklig modist.»

»Hvem, om jag får fråga?» —

Han bläddrade uti en annotationsbok.

»Jag mins inte rigtigt, hvem det var» .....

»Nej, vet grefven, det måste bestämdt vara ett misstag, jag är inte modist. Visserligen har jag under de sista månaderna, i brist på annan sysselsättning, hjelpt min rumskamrat en fröken Fogelberg med sömnad, men» .....

Grefven fortfor att bläddra i sina anteckningar. Plötsligt utbrast han lifligt:

»Forsman, Fogelberg et Compani, mycket riktigt — så var det. Grèf-Thuregatan n:o 00, 3 trappor upp .... Ja visst, här har jag det ju.»

»Är det någon större beställning, tror jag, att det vore bäst, om ni vände er till henne. Jag är ännu så» .....

»Nej, nej för all del..... Sedan jag skref brefvet till er, har en händelse inträffat, som kommit mig på andra tankar. Beställningen har jag redan öfverlemnat åt en annan. Ser ni, fröken Forsman» — han flyttade sin stol närmare min — »denna våning tillhör min vän baron von Rosendahl. Straxt före jul nödgades han resa till Italien med sin hustru. Hon har bröstlidande, och de tänka stanna der i vinter. Då han reste, bad han mig se till sitt hem. Jag anskaffade också en äldre fru, som mot ett skäligt honorar lofvade att bo här, dagligen elda, städa och lufta. Nå, jag kan just inte säga, att jag hittills varit missbelåten med henne, men då jag i dag tittade upp, fann jag gumman sysselsatt med att undanrödja spåren till hvad som kunde blifvit en stor olycka. — Kom med, skall ni få se.»

Jag följde efter honom genom flere dyrbart inredda gemak. Flygelrummet var sängkammare. Grefven öppnade en garderobsdörr och tog fram en röd filt, hvars ena hörn var bortbrändt. Äfven visade han ett svedt och sotigt örngått.

»Gumman hade somnat från ljuset, och sådant är i mina ögon ett oförlåtligt slarf. Hur lätt kunde icke hela huset gått upp i rök. Jag afskedade henne också genast, och nu har jag

ett förslag att göra er..... Ni lär, efter hvad jag gjort mig underrättad om, vara ett charmant fruntimmer, fröken Forsman, som man tryggt kan lita på. Skulle ni nu vilja åtaga er öfverinseendet öfver detta dyrbara hem med allt sitt magnifika tillbehör af linne, sängkläder, porslin — ja hvad vet jag? Detta rum blir då ert. Ni får hundra kronor i månaden till era utgifter, och skulle ni behöfva mer, så säg till. Visthuset är, så vidt jag vet, väl försedt, och i källaren fins tillräckligt med ved för de närmaste månaderna. Ser ni, baron von Rosendahl är mycket förmögen och ser ej det ringaste på hvad det kostar, endast han blir väl betjenad.»

Jag kände mig naturligtvis mycket tacksam för hans anbud, men bad om ett par timmars betänketid.

»Mycket gerna», svarade han — »ni kan lemna mig svar i morgon vid samma tid.»

Jag reste mig upp och tog afsked.»

Det är bestämdt en snara, tänkte jag under hemvägen. I går qväll såg grefven mig för första gången. Han hade då räckt mig handen och sett på mig med ögon, som allt för tydligt sqvallrat om hvad han kände vid min åsyn. Hans utrop: »Evoe för dessa former — hvilket sprittande lif under denna rosenfärgade epidermes!» — ljöd i mina öron. I dag hade han skrifvit efter mig, låtsade icke känna igen mig, sade att jag, som är fullkomligt obekant här i

Stockholm, blifvit honom rekommenderad som ett »charmant fruntimmer» — erbjöd mig en plats med tolf hundra kronor blott och bart för att ha en smula tillsyn öfver den eleganta våning, som enligt hans uppgift tillhör hans vänner i Italien, men som föreföll mig vara alldeles nyinredd med splitternytt möblemang. — Åh nej, nog var jag ung och oerfaren, men jag genomskådade ändå den vackre grefvens mindre vackra afsigt. Jag skall skrifva ett artigt återbud, beslöt jag inom mig, medan jag klef upp för sista trappan. Men hvad var det? Hörde jag inte Betty storgråta? Jag rusade in.

»Se så Valborg, nu är det slut med oss», snyftade hon och kastade sig i mina armar. »Nu måste vi skiljas. — Utmätningsmännen ha' varit här och skrifvit upp min symaskin.»

»Hvad då för?»

»Åh gudbevars, derför att jag har egna möbler och i adresskalendern står som modist, så har man genast passat på och uppskattat mig till sju hundra kronors årlig inkomst. Nu ha' de blodsugarne tagit min symaskin och alla mina sängkläder i mät, men de äro blott redskap för höga vederbörande. — Ser du, Valborg, om inte vi fattige trälade och svettades från morgon till qväll och årligen betalte tre procents skatt på hvarje slant vi förtjente, så kunde inte drottningens mulåsna dagligen stå och buka sig med sockerbitar och knäckebröd;

prester, landshöfdingar och hela det byråkratiska följet fingo då länsa på magspäcket, och så fingo vi heller inte om söndagarna höra vaktparaden. Derför har det blifvit lag och rätt att beröfva den fattige det sista han eger för att uppehålla staten. — Ja, så sa' muraren här näst intill — hos honom ha' de också varit och pantat — väggur och sängkläder.»

Betty, det fromma, menlösa barnet, jag kände icke igen henne.

»Käraste vän, lugna dig, du talar ju som en riktig nihilist.»

»Nihilist, hvad är det för slag?»

»Det är just sådana, som vägra att betala sina utskylder, hata och förbanna kungar, prester och allt hvad myndighet heter.»

»Då är jag nihilist. Jag är nu utledsen på alltsamman. Hvartill tjenar det väl att vara dygdig, arbeta, försaka och..... Äh, det är bara dumt! Man kommer ändå att sluta sina dagar på fattighuset..... Nej, min kära Betty, börja du ett annat lif. Ännu är du ung och vacker. Njut du och gör dig glada dagar, så länge du kan. Din dom är redan fäld. Du är ju också ingenting annat än ett barnhusbarn. Visserligen har du försökt i det längsta, men»...

»Betty, Betty, du talar ju som om du vore drucken.»

»Ja visst, det är jag också. Jag har druckit ur allt, som fans qvar i flaskan.»

»Julglöggen?»

»Ja, den är slut .... Utsupet sa' Bellman .... nej, det var inte han .... men då var det någon annan. — Nej, nu går jag in vid teatern och blir statist, får uppträda i trikå, granna kostymer och hvarje qväll sminka mig. Vet du, i går när jag stod och väntade på dig utanför teatern, kom der en fin, vacker herre och ville, att jag skulle gå med honom ..... Jaha, se du på mig! Hvarför skall väl jag arbeta och ha' ledsamt, när drottningens åsna står och latar sig och äter sockerbröd. Är jag kanske inte lika god som ett sådant der fult kräk ..... Du ser ju, att samhället nödvändigt vill göra en glädjedocka af mig. Symaskinen, hvarmed jag skulle förtjena mitt uppehälle, ha' de tagit, ingenting har jag heller att ligga på. I morgon säljer jag resten af skräpet och hyr mig ett möbleradt rum ..... Seså, Valborg, inte ska' du gråta för min skull. Det är verldens gång ..... Jag har varit bra dum, som härdat ut i två år. Men nu ska' syhästen också äta sockerbröd, det vill jag lofva.»

»Betty, Betty, så sansa dig då. Du får ej tala så lättsinnigt. Hör hvad som händt mig»...

»Nej, nej, Valborg lilla, du ska' inte sörja för min skull ..... Den dag kommer nog, då du också tröttnar på att vara en snäll flicka, men för .... för .... det blir nog bra med den saken ... Du var rysligt stilig i går som Venus.»

Hon föll tillbaka i soffhörnet och somnade. Stackars Betty, hon hade ett så lifligt lynne. Några hårda slag förmådde hon icke bära, men jag lofvade att rädda henne.

Jag hade ju ännu qvar mitt lilla guldur, en ring och ett litet silfverkuvert, som jag fått af min gudmor. Detta skulle jag tidigt i morgon pantsätta, och lösa igen utmätningsutslaget. Se'n skulle alt bli bra igen.

Klockan var nu ett. I dag var det för sent att säga återbud till teatern. Jag fick väl beqväma mig att ännu en gång uppträda, men för allra sista gången.

Betty sof hela eftermiddagen. Vid sextiden gick jag till teatern; men man tänke sig min bestörtning, då jag efter föreställningens slut åter inträdde i vårt lilla hem.

Der var mörkt. Ingen fans i rummet. Jag famlade bort till kakelugnen. Der brukade lampan och tändstickorna ha' sin plats. Jag strök en sticka. Lampan var borta. I halsen på en halfbutelj satt en ljusbit. Aldrig hade jag sett den ljusstaken förr. Jag tände nu på och såg mig omkring. Men hvar i Herrans namn hade alla möblerna tagit vägen. Rummet var ju nästan tomt. Till och med gardinerna voro borta. Midt på golfvet stod symaskinen, vid sidan om den lågo några bolstrar och i ett hörn skräpade mina tillhörigheter, en koffert, hattask och diverse småsaker. På symaskinen

låg ett hopviket bref med Bettys stil och min adress. Det innehöll:

Snälla Valborg!

Tro att det kostar på mig att skiljas från dig. Också förmådde jag inte taga afsked. Var inte orolig för min skull, jag har fått en god plats. Din framtid är ju betryggad, sedan du kommit in vid teatern. Jag skall ibland gå och se på dig. Lycka till att bli en stor aktris. Det är betaldt i förskott hos värden för tre månader, så att du har rättighet att bo qvar, om du så vill. Du kan nog få hyra några möbler, om du hör efter hos Åhlin vid Hamngatan. Jag har sålt alla mina till honom. Fram på våren reser jag nog till Amerika, om jag kan få ihop så mycket penningar, som behöfs till öfverfarten.

Gud välsigna dig, lilla rara Valborg, och tack för att du alltid varit god och vänlig mot

Betty.

Jag kunde icke längre tillbakahålla mina tårar. Stackars Betty. Hvart hade hon väl tagit vägen. Hu, jag ryste. Hvarför hade jag ej väckt henne innan jag gick, tröstat och underrättat henne om min goda afsigt. Hvad skulle det nu blifva af mig? Jag hade redan

underrättat balettmästaren, att jag icke mer ville uppträda.

Tusen tankar bestormade mig, medan jag lutad mot fönsterposten drömmande stirrade ut i den stjerntindrande natten. Hur ensam och öfvergifven kände jag mig icke. Jag hade ingen menniska i hela vida verlden att lita till. Ack, om Gud ville ta' mig bort — om jag finge dö.....

Ljusbiten i flaskhalsen hade brunnit ned. Lågan flämtade, tynade och slocknade.

Den natten gret jag mig i sömn — men jag somnade ändå snart nog på mitt improviserade läger borta i kakelugnsvrån. Fattig eller rik, glad eller sorgsen, har alltid ungdom och natur tagit ut sin rätt.

Nästa dag infann jag mig på slaget elfva i baron von Rosendahls eleganta våning. Här träffade jag den unge grefven. Han var lika artig och förekommande. Jag antog platsen och erhöll en femtio kronors sedel som förskott på min månadslön. Vid afskedet sade han:

»Det återstår mig nu endast att skaffa er en liten snäll jungfru.»

»Åh, hvartill skall det väl tjena?» invände jag. — »Jag kan ju få vara jungfru sjelf.»

»Nej, se det får ni visst inte — men låt mig dra försorg om den saken.»

Hvad han såg skalkaktig ut, den unge ädlingen.

Jag flyttade in i mitt nya hem redan samma eftermiddag.

Sådana dagar, som nu följde, hade jag inte haft sedan min vistelse på Odensvik. Lik en liten fru gick jag hvarje dag med min jungfru till torget för att der göra uppköp för dagen. Det roade mig obeskrifligt. Sedan experimenterade jag, med kokboken i hand, framför spiseln i det prydliga köket. Dagligen eldades, städades, dammades och luftades hela våningen, men allt detta undanstökades på förmiddagen. Återstoden af dagen skötte jag mina nöjen. På pianohyllan fans ett rikt urval af musikalier, och hur många timmar tillbragte jag icke vid det ovanligt klangfulla pianinot.

Hittills hade jag blott obetydligt tagit kännedom om Stockholms märkvärdigheter, nu tog jag skadan igen och besökte bibliotek, muséer och konstutställningar. Hvarje dag tittade grefven upp en stund. Icke sällan hade han då en teaterbiljett med sig för min räkning. Efter första veckan hade jag gjort en rond på hufvudstadens teatrar.

»Känner ni den här unge mannen?» frågade mig grefven en dag visande mig ett kabinettsporträtt.

Det var en ung löjtnant.

Länge stod jag och betraktade porträttet. Det förekom mig nemligen som om dragen icke voro mig obekanta, men jag kunde icke påminna mig, hvar jag sett dem.

»Nå, känner ni inte honom?»

Grefven fnissade.

»Nej, det gör jag visst inte. — Skulle det kanske vara ni sjelf, herr grefve, som helt ung?»

»För ingen del. Det är unge baron von Rosendahl, hvars hem ni förskönar med er närvaro, bästa fröken Valborg. Han är underlöjtnant vid Uplands dragoner. Under vintern har han vistats hos slägtingar på landet, nu är han återkommen till hufvudstaden.»

»Skall han bo här?» frågade jag bestört.

»Ja, ni får hafva godheten att ställa hans rum i ordning. Flygelrummet, ni vet.»

»Men inte passar det sig, att jag, en ung flicka, stannar qvar och bor i samma våning som en ung löjtnant» — stammade jag.

»Ah, det har ingen fara. Det är en förträfflig yngling. Blyg och sedesam som en ung flicka. Dessutom blir det blott några dagar i veckan, han kommer att tillbringa här. Han är ständigt ute och reser. Någon mathållning

kommer naturligtvis inte i fråga. Han intager alla sina måltider utom hus. Jag skall presentera honom i eftermiddag. Vi titta upp vid sextiden. Haf då i ordning litet förfriskningar, champagne och seltersvatten. Något annat behöfs ej. Här äro penningar.»

Han lade några sedlar på bordet, tog afsked och gick. Der satt jag nu helt bestört. Hvilken oväntad nyhet. Jag kastade ännu en blick på porträttet. Det tycktes verkligen vara en snäll och menlös gosse, och inte såg han just farlig ut. Men hur bedräglig är ej ytan. Nå, det blir väl bra med den saken, tänkte jag och gick ut i köket för att be Hanna gå ned i vinhandeln efter ett par flaskor champagne.

Då jag tänkte på detta härliga, skummande vin, som jag smakat endast tvenne gånger i mitt lif, riktigt vattnades det i munnen. Jag vet ej, men tror att alla unga flickor tycka, att det är ljuft att dricka champagne.

Jag hade närmat mig pianot. Det stod uppslaget, och innan jag visste af det, dansade fingrarna öfver klaviaturet i »Champagnegalopp» af Lumbye. Ack, jag var ju blott sjutton år, och af naturen hade jag ett så gladt och lifligt temperament.

Klockan var ännu ej mer än half två. Hur skulle jag fördrifva tiden till klockan sex. Ah, det var ju sant, löjtnantens rum borde ställas i ordning — göras riktigt fint och propert.

Jag ilade med lätta steg till flygelrummet. Ja, det var verkligen besynnerligt, hvad jag kände mig lätt. Det kändes som om jag fått vingar. Då jag gick förbi divanbordet, synade jag ännu en gång min lille löjtnant. Han var verkligen rätt söt med sin stora binocle och fina mustachbrodd. En sådan stilig uniform — hur väl den klädde honom!

Klockan fyra hade jag städat, dammat af och luftat flygelrummet. En stor björkvedsbrasa sprakade i kakelugnen. Allt var i bästa ordning. Jag hade sjelf bäddat sängen, tagit in vatten, ordnat nattduksbordet, satt ljus i stakarna, och sjönk nu drömmande ned på den mjuka mattan framför eldstaden. Det var mig icke möjligt att längre lägga band på min fantasi. Hvilken obändig Bucephalus är icke detta själsorgan — och jag var ingen Alexander.

Brasan var nedbrunnen, och ännu satt jag qvar, stirrande på glöderna, då jag hörde Hanna bakom mig:

»Jaså, här sitter fröken tyst som en liten råtta, och jag som gått och sett efter henne i alla rummen.»

Jag sprang upp. Min första fråga blef, hvad klockan kunde vara.

Hon var strax sex. Och gaskronorna, som ännu ej voro tända. Nå, det fick Hanna genast göra. Sjelf hade jag ännu inte gjort toalett. Jag borde väl i det minsta kamma mig. För

hvem? — För honom?..... Jag rodnade..... Hvad man är barnslig vid sjutton år.

Nästa ögonblick satt jag framför spegeln inne i mitt rum i motsatta flygeln, och der blef jag sittande ända tills det ringde. Skulle jag gå och öppna?.... Nej, det kunde Hanna göra. Jag satt qvar. Jag kände hur mitt hjerta bultade. Nu hörde jag dörren till salongen öppnas och kunde icke dröja längre. Jag drog ett djupt andetag, reste mig och gick in.

»Se här ha' vi ju vår vackra hushofmästarinnna», hörde jag grefven säga, då jag med nedslagna ögon visade mig mellan dörrdraperierna.

»Fröken Valborg Forsman — löjtnant von Rosendahl», presenterade han.

Den unge löjtnanten gjorde en lätt bugning.

»Nå, Gösta, hvad tycker ni om ert hem? Är ni belåten?»

Löjtnanten nickade, tog några steg framåt i rummet, men hans ansigte förblef lika intetsägande, och hans blick — sade ungefär lika mycket.

Det var en smärt, högväxt yngling, nästan allt för reslig, hvarför hans hållning också var temligen ranglig. Han var civilt klädd, men detta var icke till hans fördel. Han tog sig bestämdt bättre ut i en väl stoppad uniformsrock. Till att vara af förnäm familj hade han ovanligt stora händer och fötter. Han var icke

behandskad, och naglarne röjde just icke något aristokratiskt ursprung. Ansigtet var oaktadt de bleka, slappa dragen fint och vackert, men misspryddes af stora, utstående öron. Ögonen voro mörkblå samt beväpnade med binocle. Hvad som synnerligen karakteriserade detta ansigte var den ständigt halföppna munnen med sina tvenne stora, bländhvita framtänder.

»Låtom oss taga våningen i betraktande», sade grefven. — »Stig på, Gösta.»

Löjtnanten nickade och gick före. Jag qvarstannade i salongen.

»Se här ha' vi ert sofrum, och der är en dörr, som leder ut i förstugan. Det är ju allt mycket beqvämt.» Halfhögt hörde jag grefven tillägga .....»henne sjelf».....

Nu får jag bekänna, att jag smög mig fram till dörrdraperiet, sträckte fram hufvudet och lyssnade. Men var icke min nyfikenhet berättigad?

.....»Jo det är något till saftig mat, skall jag säga, och varm sedan så man kan skålla sig. — Åh, var inte ängslig. Nu sk'a vi dricka ett glas champagne».....

Jag hade jemt och nätt hunnit bort i andra ändan af rummet, då grefven inträdde och bad mig servera champagne och selters.

Korkarne flögo i taket, och champagnen perlade i glasen. Herrarne, som slagit sig ned i soffan, voro nog artiga att dricka min skål.

Löjtnanten tackade mig — hvarför, blef jag icke riktigt klok på, ty han slutade midt i meningen och gjorde liksom gubben Didrik: »teg och drack».

För öfrigt måtte den unge mannen hafva njutit en mindre vårdad uppfostran, att döma af de fula fasoner, han stundtals lade i dagen. Åtminstone har jag alltid funnit det rysligt osmakligt och obelefvadt att peta sig i näsan och strax derpå sticka fingerspetsarna i munnen.

Grefven var mycket underhållande, och hans unge vän satt tyst och beskedligt och hörde på.

»Skulle ni inte vilja vara så utomordentlig vänlig och göra litet musik, fröken Forsman?»

»Jag försäkrar grefven, att jag» .....

»Åh, ni behöfver inte försäkra någonting. Jag vet, att ni spelar rätt snällt.»

Jag närmade mig nu pianot.

»Spelar ni någon vacker dansmusik? Löjtnant von Rosendahl är förtjust i dansmusik, och det är inte att undra öfver, eftersom han är Stockholms skickligaste dansör.»

Vid detta beröm ljusnade baron Göstas ansigte, och han tummade välbelåtet sin mustachbrodd.

Då jag slutat en vals af Chopin, reste löjtnanten sig upp och såg fundersamt på sin klocka.

»Jaså, Gösta önskar gå nu? Ja, det är kanske tid att bryta upp. — Vår unge löjtnant

är nemligen bortbjuden i afton och stannar troligtvis qvar på hotellet öfver natten. För öfrigt har Gösta ju nycklar både till porten och flygelrummet?»

Då herrarne aflägsnat sig, tömde jag ännu ett glas champagne och började anställa mina små reflexioner. Detta ledde till den öfvertygelsen, att löjtnant Gösta von Rosendahl måtte vara vådligt.....

Nästa eftermiddag vid samma tid ringde det. Jag gick sjelf och öppnade — och hvem var det, om icke min löjtnant. Han nickade, tryckte min hand, hängde sin öfverrock i tamburen, gick in i salongen, tog obesväradt plats i soffan och gjorde med handen en gest åt mig att taga plats i en af fåtöljerna.

Han är allt bra bortskämd, tänkte jag, och tycks vara van att herska med nickar och vinkar.

»Hur tillbringar ni er dag, fröken Forsman?» började han.

Hans stämma var mjuk och klangfull.

Jag hann icke få fram något svar, innan han fortfor:

»Har ni nyligen besökt konstföreningen?»

»Jag var der härom dagen.»

»Gaf ni då akt på Hellqvists nya tafla?»

»Jag kan verkligen inte påminna mig den.»

»Då bör ni ännu en gång besöka utställningen. Ser ni, denna tafla föreställer» .....

Till min stora förvåning började han nu med en flytande, ja verkligt snillrik vältalighet skildra konstverket, dess utseende, innehåll, samt hvad konstnären härunder måste hafva tänkt sig.

Jag satt länge häpen och lyssnade till denna ström af vackra och väl valda uttryck, som lugnt och utan afbrott flödade från hans läppar. Det fans emellertid en besynnerlig motsats mellan ansigtet, den uttryckslösa blicken och detta känslofulla språk. Jag tyckte det lät som en väl inlärd utanlexa.

Efter någon stund tystnade han. Då jag började tala om åtskilliga konstverk i nationalmuseum, som väckt min uppmärksamhet, svarade han endast med nickningar, och som hans repertoar för denna gången förmodligen var uttömd, reste han sig och tog afsked.

Då jag hörde honom gå utför trapporna, föll mig Schillers ord i minnet: »Der Mohr hat seine Arbeit gethan, der Mohr kann gehen.»

Klockan var half elfva. Jag var nyss hemkommen från teatern. Klädd i morgonskor och hvit peignoir, höll jag just på med att framför

toaletten kamma ut mitt röda, besvärligt långa hår, då det knackade på dörren. Det är Hanna, tänkte jag, och ropade muntert: »var så god och stig in!»

Dörren öppnades, och jag hörde steg bakom mig, men jag fortfor helt ogeneradt att kamma mig. Då det emellertid fortfarande blef tyst i rummet, vände jag mig om och var nära att skrika till af öfverraskning.

På chäslongen, några alnar från toalettbordet, satt löjtnant von Rosendahl och skrufvade på sin mustachspets — trankil och gapande som alltid. Han hade gjort sig så hemtreflig som möjligt — var klädd i nattrock och tofflor. Hans blick var lifligare än vanligt.

»God afton, vackra ni.»

Såå, tänkte jag och strök håret bakom öronen. Jag såg, att han var mycket upprymd. Jag var emellertid fullkomligt lugn. Den der menlöse gossen kunde då aldrig ingifva mig någon farhåga. Han förekom mig till och med som ett sådant der mellanting, inför hvilket man inte ens känner sig pryd.

»Jag har flyttat hit i afton och beslöt att göra eder en liten visit, innan jag gick till hvila. Jag har varit på stor middag och är vid sådant briljant humör — känner mig inte det ringaste sömnig. — Sådant vackert hår! — Får jag kyssa det? Vet ni, fröken Valborg, jag är förälskad i er — ja, på min ära.»

Han tog nu min hand och kysste den. Jag lät honom hållas och tyckte, att det var obeskrifligt roligt.

Det är då för märkvärdigt, hvad champagnen förmår lossa på tungbandet och till och med sätta lif i träbeläten.

Jag smålog. Hvilken uppmuntran måtte icke hafva legat i detta småleende. Unge baron Gösta föll på knä, blundade ett ögonblick liksom för att samla sig och började sedan framsäga en kärleksförklaring, som onekligen gjorde författaren all möjlig heder. Om han bara ville komma af sig, önskade jag, men nej, han stapplade inte på ett enda ord. Ett beundransvärdt minne hade han, det måste jag då medgifva.

Innehållet af hans långa harang var i korthet — att jag från första ögonblicket på honom gjort ett outplånligt intryck — att han ville lefva vid mitt hjerta, dö i mitt sköte och varda begrafven i de blå djupen af mina undersköna ögon — att han var enormt rik och disponerade öfver hur stora summor som helst — att han ville göra min lycka, skulle köpa mig en landtgård i Upland..... och så innan jag visste ordet af, hade han löst upp mitt strumpeband. Detta kysste han passioneradt, knöt det om sin hals och utbrast patetiskt:

»Honni soit qui mal y pense.»*

* »Skam den, som tänker illa derom», inskrift eller devis på den engelska strumpebandsorden, som år 1350

Den token! Jag höll på att skratta honom midt upp i ansigtet. Jag lade emellertid band på mig och såg i stället »sipp» ut.

»Men hvad säger er far om, att ni utan hans samtycke går åstad och gifter er?».....

»Hva', hva'..... pappa säger..... gifter mig!»..... stammade han förläget och sväljde saliven upprepade gånger.

»Ja, naturligtvis bör han först underrättas», fortfor jag — »och när han för sin sons räkning anhåller om min hand, lofvar jag att icke vägra er den. Till dess skola vi emellertid inte tala om saken. Kom nu, så skall jag lysa löjtnanten in i sitt rum. Det är bestämdt mycket sent i afton.»

Jag tände ett ljus och gick före. Medan jag nu vandrade genom de höga, mörka rummen, såg jag på väggarna, hur en ofantlig skuggbild undergifvet raglade efter mig. Det var min strumpebandsriddare.

»Seså herr löjtnant», sade jag, efter att hafva tändt ljusen på hans nattduksbord — »nu får jag säga er god natt. Sof godt!»

Det var förskräckligt, hvad han såg dum och tafatt ut, den stackars gossen, der han stod och bugade med mitt gamla strumpeband om halsen.

---

instiftades af Edvard III, sedan han med nyss anförda ord upptagit ett strumpeband, hvilket en skön dam, grefvinnan af Salisbury, under dansen råkat förlora.

Jag återvände till mitt rum och reglade dörren.

Följande dag mottog jag besök af grefve Syrsén. Han var ovanligt allvarsam.

»Fröken Forsman, gör mig det nöjet att sitta ned — jag har något att tala med er om. Min vän löjtnant von Rosendahl har anförtrott mig, att han i går gjort er sin kärleksförklaring. Efter hvad jag kan förstå lär ni inte ha' gifvit honom något tillfredsställande svar.»

»Jag fann hans frieri så barnsligt. Hans far skulle aldrig gifva sitt samtycke till ett giftermål med en fattig ofrälse flicka. Dessutom hade han varit på middag, var en smula upprymd, hvarför jag också uppfattade det hela som ett skämt.»

»Det är emellertid fullkomligt allvar. Fröken Forsman, denna våning med möblemang och husgeråd tillhör från denna dag er. Ni får tre hundra kronor i månaden till bestridandet af era utgifter. — Tio tusen kronor insättas i banken för er räkning» .....

»Herr grefve, jag förstår er inte?»

»Ni skall strax göra det?»

Han flyttade sin stol närmare min, lutade sig fram och fortfor med sänkt röst:

»Fröken Forsman, vet ni hvem .....»

Min första tanke, sedan jag återvunnit fattningen, blef: — o, arma fosterland! . . . . .

Aldrig i mitt lif hade jag hört maken . . . . . Hans svaga kroppskonstitution . . . . . och jag borde rädda honom . . . . . det vore en helig pligt — och slutligen var det ju en stor ära, som vederfors mig . . . . .

Nej, nu kunde det vara nog. I min harm och förtrytelse var jag nära att kasta albumet, som jag höll i handen, i ansigtet på den oblyge lakejen. Klokheten bjöd mig emellertid att icke förråda hvad jag kände. Helt lugnt reste jag mig upp och bad grefven bevilja mig några timmars betänketid.

»Klockan tre i eftermiddag skall jag ha' den äran att göra er min uppvaktning. Au revoir, fröken Forsman!»

Han beledsagade sina sista ord med en aktningsfull reverens. Jag log inom mig, ty jag visste hvad han tänkte och hvarför . . . . .

En half timme senare var min gamla koffert packad. Jag skickade Hanna efter ett stadsbud och skref under tiden:

Grefve Claes Syrsén!

Ni har vändt er till oriktig person. Den erbjudna äran är allt för stor för

eder tjenarinna

Valborg Forsman.

Jag vek ihop och förseglade brefvet, skref

utanskrift till grefven och bad Hanna lemna honom det.

Stadsbudet tog kofferten, sjelf bar jag hattasken, och så lemnade jag det försmådda »von Rosendahlska» hemmet.

»Visa mig till närmaste och billigaste hotel», bad jag.

»Här i staden?» frågade han.

»Hvar som helst.»

»Skall jag kanske visa er till ett hus, der det fins rum för resande?» frågade han, klippte med ögonen och tillade sakta: »der är ni i det minsta säker för polisen.»

Jag såg på honom. Visste han då, hvarför jag flyttade. Skulle väl Hanna kunna hafva lyssnat och omtalat någonting för honom? Jag rymde från min plats, men vore väl detta, under sådana förhållanden, som jag gjorde det, att betrakta som något brott? Skulle grefven väl låta polisen anställa spaning efter mig — kanske med våld tvinga mig?. — Alla dessa frågor bestormade mig. Jag betänkte mig ett ögonblick. Det vore nog ändå försigtigast att hålla sig undan.

»Sätter det der hotellet då inte sina resandes namn i tidningarna?»

Då han leende skakade på hufvudet, bad

jag honom ofördröjligen föra mig dit. Vi gingo nu genom smala gränder, korsade Stora Nygatan, Vesterlånggatan och Prestgatan uppför Tyska brinken. Framför n:o 00 i X-gränd stannade stadsbudet.

Rum för resande, stod det på skylten. Vi gingo upp för trappan. Ett fruntimmer i gredelin morgonrock, utslaget hår och binocle på näsan visade sig i dörren.

»Det är fröken Dora Strömlund — värdinnan här i huset», presenterade stadsbudet.

»Ja de' ä' ja' de'. Si go' da', min vän. Ni vill väl ha' ett rum, kan jag förstå? Femman är just ledig. Kom med!»

Vi stego en trappa högre. Nu först märkte jag, att hon blossade på en stor cigarr.

»Se här ska' ni min själ få se ett rum, som ingen flicka i Stockholm har maken till. Stig på!»

Gud bevars, hvad värdshusflickorna här i Stockholm svärja och röka tobak, tänkte jag.

Jag betalte och afskedade stadsbudet.

»Snälla Tillberg, gå ned i salongen och vänta der, jag kommer strax. Låt servera er en half porter.»

Hon kastade sig nu i soffan.

»Stäng dörren och kom och sätt er här, så få vi talas vid. — Det var f-n hvad ni ser stilig ut! — Nå, hvarifrån kommer ni egentligen?»

»Jag har i dag lemnat min plats, jag trifdes icke längre der.»

»Er plats, hvar då?»

»Lilla Nygatan n:o 00. Herrskapet var i Italien, och jag såg till våningen. Det var visserligen en mycket beqväm plats, men jag trifdes icke» .....

»Hvad behagas!»

Den unga damen reste sig upp från sin halfliggande ställning och spände sina stora, svarta ögon i mig.

»Hvem har visat er hit — hvar fick ni tag i Tillberg?» frågade hon efter några ögonblicks tystnad.

»Menar ni stadsbudet? På gatan naturligtvis!»

Hon reste sig hastigt, skyndade ned för trappan och öppnade en dörr på nedra botten.

En stund förgick. Jag såg mig omkring i rummet. Det var verkligen mycket snyggt. Möblemanget var visserligen gammalt, men ännu luxuöst nog. Att döma af den stora, breda, uppbäddade sängen måste rummet vara beräknadt för två. Jag gick bort för att undersöka sängklädernas beskaffenhet. Lakanen voro bländhvita, och tagelmadrasserna med sitt underlag af springfjedrar nya och mjuka.

Hvilket tyst och stilla hotell. Man hörde inte en knäpp. Sofvo måhända gästerna ännu klockan tolf? — Men hvad var det för ett

monotont ljud, jag hörde? Kunde det vara snarkningar?

»Heder och tack, Dora», hörde jag stadsbudet säga.

En minut senare återvände värdinnan.

»Förlåt, att jag så hastigt lemnade er», sade hon och tog ånyo plats i soffan. »Jaså, ni trifdes icke längre i er tjenst..... och ni vill inte ha' någonting att skaffa med polisen», tillade hon med ett illmarigt grin. — »Nej, nej, jag kan nog förstå det. Ja här kan ni vara trygg. Hit sticker polisen aldrig sin näsa, men för säkerhetens skull vore det kanske bäst, att vi togo hand om era småsaker. Har ni någonting, som ni vill att vi skola gömma åt er? Ni kan ha' fullt förtroende till oss. Min moster i huset intill köper upp hvad det vara må. Är det silfver, smälter hon ned det».....

Nu först förstod jag. Hon trodde, att jag stulit från mitt herrskap och derför fruktade polisen. — Hur hade hon väl kommit på den idéen. Ah, stadsbudet hade märkt med hvilken ängslan och brådska jag lemnat huset. Som han troligen var pessimist, hade han genast dragit sina slutsatser och oombedd gjort mig den tjensten att rekommendera mig till ett ställe, der jag kunde vara säker för efterspaningar. På värdinnans förfrågan hade han anförtrott henne sina misstankar. —

»Ni ta'r mig visst för en tjuf», sade jag

skrattande — »ni tror, att jag stulit från mitt herrskap och sedan rymt, men det är långt ifrån fallet. Jag är en ärlig flicka och flyttade derför att jag inte fick vara i fred för sonen i huset — en lättsinnig glop. Jag medger, att jag icke gerna vill bo på något af dessa hotel, som sätta sina resandes namn i tidningarna, ty jag fruktar, att han då skulle söka mig, och jag vill undvika att träffa honom.»

Min värdinnas förvåning undgick mig ej.

»Ni är från landet», sade hon.

»Ja, jag är från Vestergötland. Min far var prest der. Han dog i fjor vid denna tiden, och sedan dess har jag stått ensam i verlden. Jag kom till Stockholm i höst för att söka mig plats, men hittills har det varit mycket motigt för mig. Jag får väl nu börja läsa Dagbladet och annonsera efter plats» .....

Jag betraktade min värdinna. Det var en junonisk gestalt. Hon hade korpsvart hår, svarta blixtrande ögon, fina drag och mörk hy. Det var med andra ord hvad man plägar kalla — en sydländsk skönhet. Hennes cigarr hade slocknat, hon satt tyst och funderade en stund.

»Hvad heter ni?» frågade hon slutligen.

»Valborg Forsman.»

»Godt, fröken Forsman, jag tror nästan, att jag kan skaffa er en plats. Ni kan ju sprätta upp och sy, och mer behöfs inte. Vänta ett ögonblick, jag kommer strax tillbaka.»

Jag gick bort till fönstret och såg ned i den smala gränden. Den kunde väl vara ungefär två famnar bred. I fönstret midt emot satt en femtonårig gosse. Antagligen läste han öfver sina lexor, ty han manövrerade oupphörligt med ett stort lexikon. När han fick se mig i fönstret, begynte han nicka och kasta slängkyssar till mig. Då han hållit på dermed en stund, började han med fingrarna utföra en för mig fullkomligt obegriplig pantomim. Han grimasserade emellertid dervid så fult, att jag med vämjelse drog mig tillbaka. Det dröjde ännu en god stund, innan min värdinna återkom. Ändtligen öppnades dörren.

»Seså, fröken Forsman, tag nu hatt och kappa och kom med. Det har lyckats mig att skaffa er en plats, och ni kan få tillträda den genast.»

Jag blef så glad, att jag var nära att flyga henne i famnen.

Utkomna i gränden veko vi om hörnet till Österlånggatan. Här vid första butikdörr stannade min värdinna. Jag läste öfver dörren: »*Marie Tillbergs handel med begagnade kläder, linne, skodon m. m.*»

Magasinet var från golf till tak öfverhängdt och fullproppadt med fruntimmerspersedlar. I närheten af den rödglödgade mitraljösen stod en trasig ländstol. En stormagad, kortväxt qvinna med violett näsa, skelande ögon, plussiga

kinder och gråsprängdt hår, reste sig från stolen och kom oss till mötes med stickstrumpan i handen.

Jaså, tänkte jag och sneglade bort på det otvättade, motbjudande ansigtet och den i en urblekt sjal ända upp till öronen inbyltade, klumpiga figuren; skall detta blifva min matmor. Riktigt. Det var fru Marie Tillberg, och jag engagerades genast med fem kronor i veckan, rum och vivre.

Bakom klädmagasinet funnos tvänne rum. Det ena var mäklerskans allra heligaste. Här stod hennes säng, tvättställning, matskåp och i närheten af sängen den jernbeslagna kista, som förmodligen tjenade till kassaskrin. Det andra rummet var inrättadt till verkstad. Här genomgingo klädespaltorna, då så fordrades, en föryngringsprocedur. Hit skulle min verksamhet förläggas, underrättade mig fru Tillberg, men jag skulle slippa att sofva här, förklarade hon vidare, utan skulle jag få ett litet trefligt rum. Och så öppnade hon dörren till en garderob, som var fullpackad med gamla kläder och antiqvariskt gods af hvarjehanda slag.

»Vi gå den här vägen, så slippa vi gå öfver gården.» En del maskeraddrägter nedlyftes, en regel sköts undan, och så gick dörren upp till ett gammalt nedrökt kök. Vi gingo genom köket, och här på andra sidan låg ett rum, så fint och prydligt, som man kunde önska sig.

»Det här får mamsell — och hit kan hon också ta' sitt arbete, om hon så vill.»

»Nu ska' jag skicka ned edra saker», sade fröken Strömlund och tog vänligt afsked.

Då jag blifvit ensam föll jag på knä framför soffan och tackade Gud, att jag ånyo funnit en fristad. Visserligen kände jag ännu icke fru Tillberg, men hennes motbjudande yttre kunde ju vara en kontrast till hennes inre. En stund hade förgått, då jag hörde någon fläsa ute i köket. Jag öppnade och såg fru Tillberg komma släpande med min koffert.

En sådan snäll gumma, tänkte jag och hjelpte henne att flytta in sakerna.

Då det började skymma, kom hon och underrättade mig att middagen var serverad inne i verkstaden.

Min sann var icke det en bastant middag. Saltsjölake, kåldolmar och äppelpaj, roselikör och porter. Intet under att gumman Tillberg var stormagad. Också tog hon sig sju små »rosenknoppar». Vid sidan om sig på bordet hade hon sin »lille musikant», som hon kallade den. Det var en gammal speldosa. Medan vi åto, blef den uppdragen tre gånger, ty, förklarade fru Tillberg: »utan taffelmusik tycker jag ej att maten smakar mig. — Se jag är så musikalisk åf mig. Jag är alldeles galen i musik och går allt som oftast på op'ran. Sitter förstås uppe i "paradiset", men si der hör man bäst och är

så ogenerad. — Nå, hur smakar maten? Se, jag hemtar inte min middag från någon vanlig "sylta", utan hvar evili dag från hotell Rigas kök. Köksan der är min kund, och när jag hemtar halfportioner, lemnar hon mig hela se» .....

Efter middagen drucko vi kaffe, men då jag inte ville ta' »knorren» till påtåren, kände hon sig stött, började skela och »knorrade» sjelf, så det var obegripligt, att hon inte knorrade af. Men hon höll sig, och man kunde inte ens märka, att hon druckit något.

»Det är min diet», förklarade hon slutligen, »doktorn har ordinerat det. Se jag har svagt bröst, förstår mamsell. — Men gå nu in till sig. I qväll får hon sköta sig sjelf. Vill hon ha' något lifvadt att läsa, så har jag tocket i magasinet. Jag köpte häromdagen några romanböcker. Inte har jag sjelf haft tid att se på dem inte, men bra ska' di va', sa' Pettersson, rakbiträdet här midt emot, som jag köpte dem åf. Herre Gud, lilla stumpan, hva' hon ser rar ut, man kan då riktigt få fingerklåda, när man ser henne.»

Gumman slog sin arm om lifvet på mig och drog mig ner i sitt knä.

Jag spjernade emot.

Var käringen tokig? Så hon ville smeka mig. Aldrig hade jag varit ute för maken. Jag slet mig lös.

»Ni lefver på för hög diet, fru Tillberg — ni blir vriden!»

»Hähähä, tror hon de'?» skrockade käringen och reste sig upp för att gå ned i magasinet, ty dörrklockan pinglade i detsamma. Då hon gick förbi mig, skelade hon och sade med sitt älskvärdaste grin:

»Jag har alltid varit svag för vackra qvinnfolk, de' ä' min lilla passion ser hon, nosen min. Hähähä!»

Hon gick.

Usch, det här var då hundrafallt värre än allt annat. Månglerskan hade ju fullt utbildadt dilirium. Der kom hon med två böcker under armen.

»Se här har hon att läsa. Pussa mig nu vackert, så får hon gå och lägga sig.»

Vid blotta tanken på att ännu en gång karresseras af den gamla fyllkajan, fick jag uppstigningar.

»God natt, fru Tillberg», sade jag, vände henne tvärt ryggen, öppnade garderobsdörren och gick in till mitt.

Då jag lagt mig, slog jag upp en af böckerna. *En vildhjernas memoarer af Paul de Kock*, läste jag på titelbladet. Efter att hafva läst igenom några sidor, måste jag lägga bort den. Man kunde då icke begära af henne, att hon skulle hafva någon litterär urskiljning. Jag slog upp den andra boken, det var: *Chevalier*

de Faublas. Jag började läsa och kom snart under fund med, att det var en mycket osedlig bok. Den var emellertid skrifven med en utomordentlig talang — var ytterst qvick och underhållande. Nyfikenheten började advocera med samvetsbetänkligheterna. Vore det icke lättare att kämpa mot faror, som man kände till och hade insigt om? Borde man icke lära det onda, som fins i verlden, för att riktigt kunna taga sig i akt? — Jo — och så läste jag vidare, eller rättare slukade sida efter sida, blad efter blad.

Jag hade väl läst omkring femtio sidor, då dörren ljudlöst öppnades och Tillbergskan visade sig i nattröja och underkjol. Jag tappade boken och kände, hur blodet började stocka sig kring hjertat. Kom hon för att mörda mig, eller hvad ville hon? — Så fryntlig hon såg ut, så hon plirade med ögonen, då hon tog plats på sängkanten.

»Får jag krypa till er ett ögonblick?»

»Hvad skall det tjena till, ni har ju er egen säng.»

»Men jag är gammal och tycker om sällskap. Sängen är ju bred nog för två — se så, låt mig nu komma till er — det är kallt, och jag sitter här och förkyler mig.»

»Nej, det händer aldrig, gå ni in till er.»

»Men jag gör det ändå. Det är mitt hus, min säng, och jag lägger mig hvar jag vill.»

»Det är er rättighet, men låt mig då först stiga upp.»

»Du ska' så f-n heller, min unge.»

Hon klef nu i sängen och höll mig fast. Hennes muskulösa armar slingrade sig omkring mig, och jag låg som i ett skrufstäd. Hon böjde sig fram öfver mig, och jag kände hennes flåsande, illaluktande andedrägt.

Den varulfven ämnar då äta upp mig lefvande, tänkte jag, slöt ögonen och befalde min själ i Guds hand .....

.....

Då jag vaknade nästa morgon, var det ljusan dag. Der stod fru Tillberg midt på golfvet och bakom henne en lång, ljushårig karl, med hvita, buskiga ögonbryn och smutsgrå polisonger. Efter några ögonblick kände jag igen honom. Det var mitt stadsbud från gårdagen. Borta vid fönstret stod en poliskonstapel. Hvad var nu på färde!

»Som jag redan sagt konstapeln, i går hängde armbandet i fönstret. Si, det kan jag då med vittnen bestyrka. Vid middagstiden kom flickslinkan i tjenst, och se i dag på morgonen var armbandet sin kos. Förutom hon och jag har då platt ingen kunnat komma åt 'et. Och inte har råttorna dragit åstad med 'et, och inte har de' gått bort åf sig sjelf, se» .....

»Hvad heter ni?» frågade konstapeln och

drog upp sin annotationsbok. — »Hvar är ni född? — Hvad är er sysselsättning?»

Jag besvarade hans frågor sanningsenligt.

»Se, i går lär hon ha rymt från sin plats. Sonen min, stadsbudet här, hjelpte henne med sina saker, och de' skulle gå i ett så'nt fläng, så de' var inte möjligt. Men se, de' är nu en sak, som rent inte angår mig. Bara jag får reda på mitt armband, så.....

»Har ni tagit armbandet?» återtog nu konstapeln med myndig ton.

Jag kunde inte svara, utan började storgråta.

»Hörru mamma du, de' ä' ju så godt att låta konstapeln visitera henne.»

»Der står hennes koffert», sade käringen och pekade med foten.

»Ja var så god», snyftade jag — »nyckeln ligger i min klädningsficka.»

Konstapeln öppnade kofferten och började plocka upp linne, strumpor m. m. Jag följde alla hans rörelser. — Store Gud, der glänste något! — Ja, der låg ett armband, sammansatt af små guldkedjor, fastnitade vid ett briljanteradt knäppe.

»Der ä' de'», skrek käringen och sträckte ut händerna. — »De' ä' mitt armband. Får jag se, om alla diamantstenarna ä' qvar. En, två, tre, fyra..... jo, de' har sin riktighet.»

Stadsbudet stod och gapade af öfverraskning,

och konstapeln, som såg ännu barskare ut, sände mig en olycksbådande blick.

»Åh herre jestaness, hvad man då kan bedra' sig på folks ärliga ansigte. Ja, ser hon inte så oskyldig ut, som en Guds ängel» .....

»Fru Tillberg yrkar väl lagligt åtal?» invände konstapeln.

»Hm!» ..... Hon skelade medlidsamt bort till mig.

»Stackar'n, hon ser så öfvergifven ut..... Jag har inte hjerta att ange henne. Det är ändå synd om en så ung menniska, och tre månader är en lång tid. Nej, om du lofvar mig (nu kallade hon mig du), att för framtiden bli' ärlig och flitig och alltid göra mig till lags, så får jag väl för denna gång låta nåd gå för rätt. — Konstapeln behöfver inte göra någon sak af 'et. Skulle hon inte bättra sig, ska' jag nog sjelf titta ned på kontoret. Jag har ju alltid konstapeln som vittne. Men stig nu ner, så får jag bjuda på» .....

Hvilket gement, lömskt utseende hade inte det der stadsbudet. Och han var fru Tillbergs son. Det var han, som visat mig till hotellet här näst intill. Under det hela låg satans arga list. Hur armbandet kommit i min koffert, var ej svårt att gissa. Tillbergskan hade sjelf smugglat dit det, för att sedan ha' mig i sitt våld. Hvilket bofnäste hade jag inte råkat in uti! Hvilken förfärlig stad var icke Stockholm!

Jag genomgick i tankarna alla de vedervärdigheter, jag här råkat ut för. Nej, jag ville inte stanna här en dag längre. Af de penningar, grefven gifvit mig, hade jag ännu tjuguåtta kronor qvar. Jag beslöt resa tillbaka till min hemort. Vår gode, hjelpsamme kyrkoherde skulle nog ställa på något sätt för mig.

Jag klädde mig skyndsamt. Men hvad ville detta säga, min portmonnä var ju tom. Endast några kopparslantar voro qvar. Barmhertige Gud! — Den som blifvit bestulen, det var jag. Utom mig af förtviflan sjönk jag ned på en stol. Nu var min resa omintetgjord.....

»Se så, lilla mamsell, kom nu ned. Frukosten väntar. Nu ska' hon inte vara ledsen längre. Jag har redan glömt hela saken.»

»Jag ber att få flytta.»

»Nej, se det blir då på min själ ingenting åf! Har hon kommit i min tjenst, stulit första dagen, blifvit tagen på bar gerning, och jag ändå inte gjort nå'n sak åf 'et, så ska' hon också vackert få stanna här. Sin lön ska' hon få, sitt varma rum och sin go'a mat likaså, men medgörlig och spak som ett lam ska' hon va', så vida hon inte vill bli' anmäld för första resan stöld och satt in på tre månader. — Förstår hon de', nosen min! Och försök inte att rymma, för då anger jag henne strax, och inte ska' hon hinna långt utom tullarne, innan de knipit henne.»

Det svartnade för mina ögon. Jag kände hur jag gled ned från stolen.

När jag åter kom till sans, låg jag afklädd i min säng. Mitt hufvud var tungt som bly, tinningarna bultade, och jag kände en brinnande törst. Det var skumt i rummet, och brasan var nästan utbrunnen.

Jag hörde frasandet af en klädning och urskiljde vid de glimmande kolen en hög, mörk gestalt. Det var fröken Strömlund. Hon stod lutad mot kakelugnens gesims. Då och då hviskade hon någonting åt en person, som jag inte kunde se.

Jag lyssnade.

»Skulle hon inte vara bättre i morgon, bli' vi väl tvungna att skicka efter doktorn.»

»Ska' jag tända ljus?» flåsade en hes stämma, som jag igenkände vara Tillbergskans. —

»Moster kan ju låta en nattlampa brinna här.» —

»Hva' ska' jag hemta för mat åt henne?»

»Sagosoppa med saft uti och några skorpor, något annat tror jag inte lämpar sig. Go' natt med moster. Inte behöfver moster vaka öfver henne, så farligt ä' de' inte.»

Jag hörde klädningen frasa, dörren öppnas och stängas, och sedan blef allt tyst. Jag föll åter i halfslummer.

»Se här, mitt socker!»

Man ruskade i mig.

»Se här har jag soppa och skorpor åt henne. Var nu snäll och ät.»

På bordet brann nattlampan. Framför mig stod Tillbergskan med en soppskål i handen.

Jag skakade på hufvudet. Då hon trugade mig, tog jag några skedar; mera förmådde jag ej. Jag sjönk magtlös tillbaka mot kudden.

Tillbergskan satte skålen på bordet och smög sig tyst ur rummet.

Hvilka besynnerliga läten. Jag satte mig upp i sängen. Nattlampan brann. Ännu var jag yrvaken. Nu hördes ett lätt buller, och jag urskilde tydligt rasslet af kedjor. Hvad kunde klockan vara? Mitt ur hängde på väggen öfver byrån. Jag steg upp, stapplade bort och såg efter. Hon var en qvart öfver två. Jag lyssnade. Ett sådant katzenjammer hade jag aldrig hört. Jag öppnade dörren till köket. Yrade jag ännu? Sällan har jag sett någonting mera fantastiskt. Den ovanligt ljusa, stjernklara januarinatten inträngde genom det gallerförsedda fönstret. Det gamla skräpiga köket med sin ofantliga spisel var tillräckligt upplyst för att man skulle kunna urskilja nästan hvarje föremål.

Midt på golfvet tassade fyra jamande kattor

efter hvarandra i ett helt litet kretslopp. Månen belyste denna spöklika ringdans.

Borta i ett mörkt hörn rasslade en jernlänk, hördes flämtningar, stundtals omvexlande med högljudda gäspningar. Jag såg dit och mötte ett par glödande ögon. Man kan bli' spökrädd för mindre. Jag gick nu efter lampan och fick till min öfverraskning se, att de fyra kattorna voro med segelgarn fasttjudrade vid en märla i golfvet. I hörnet satt en stor, mörkbrun jagthund och betraktade kattbaletten med tindrande ögon och uthängande tunga. Han var medelst en kort jernkedja fastlänkad vid väggen.

Steg hördes. Ett buller förnams i garderoben.

Jag hörde regeln skjutas undan och skyndade in i mitt rum, släckte lampan, förde till dörren, dock utan att stänga den.

Fru Tillberg inträdde i köket med ett ljus i handen. Hon gick tvärs öfver golfvet, lyfte undan bommen, öppnade dörren till gården och gick ut. Efter några ögonblick återvände hon i sällskap med två karlar. Den ene var lång och hade ljusa mustacher. Han kunde vara några och tjugo år, och var klädd som en arbetare. Den andre var Tillbergskans son, stadsbudet.

»Uff! Liten börda blir lång väg tung», sade arbetskarlen och kastade ett bylte på golfvet.

Stadsbudet släpade på en packlår.

»Hörru mamma du, titta efter hva' klockan ä'. Låt oss se'n få en sup med tilltugg hit ut. Jag ä' så tom, så det vrålar i tarmarna. — Vänta ett ögonblick, så kan du ta' grannlåterna me' dej.»

Han löste upp byltet.

»Se här en klädning och ett par sidenskor.»

Gumman vecklade upp lakanet och började omsorgsfullt syna en lång hvit baldrägt.

»Der har du myrtenkronan. De' ä' väl så godt att bränna upp den. Jag visste inte hvar jag skulle göra åf den, derför fick den följa med. — De' här ska' du gå öfver till Petterson med, men ta' bra betaldt för de'. Så långt och vackert hår träffar man sällan på, och jag klippte åf de' ända invid hufvudskålen. Här ä' en slät ring. De' ä' tjugutre karats guld. Den köper Vigart, men fila först ut namn och datum. — Här ä' ett par lackerade resårskor, hvita silkesstrumpor, kalsonger, broderad stärkskjorta, krage, manschetter, ett par hvita glacéhandskar — och der ä' frack, byxor och väst. Dom ska' du skicka ner till Humla på Hamngatan. Han köper dom. Dom ä' alldeles nya och af finaste kläde. Se här ska' du titta på roligt mor, se såd'na breda sidenband. De' här lilla förklädet hade de bundit om magen på honom. Titta hur de' ä' fodradt med rödt siden. Han va' frimurare. Du får bränna upp alla de här härligheterna.»

»Der ä' hans peruk. Sälj den till Petterson. Här i papperet har jag hans lösständer. Se en sådan massiv guldinfattning, och här ä' en tjock plåt med ett hål i, som han hade uppe i gommen. Den ä' också af guld. Den hittade professorn, när han skar upp honom i svalget.»

»Hva' hade han den till?»

»Åh, han hade haft fransoser, vet ja', och så hade gommen förstås ruttnat bort på'n. — Men titta du, såd'n grann tingest.»

»De' ä' Karl XIII:s ordens stjerna — och de' der ä' äkta diamanter», förklarade stadsbudet med kännaremin.

»Men hvar i all verlden har du hittat de'? Klä' de sig nu i svart frack, när de åka ut till» .....

»Ah de' ä' bara frimurare», fnittrade stadsbudet, »och dom ä' ju alltid vridna i klotet. — Dom ska' gu' bevars jordfästas i frimurareskrud. Och kammarrådet der va' visst högt i graderna, eftersom han hade stjernan.»

»Vi stoppade ner honom i går» .....

»Och så drog' ni upp honom i natt. Jo, ni ä' fina pojkar. Isch en sådan gammal gubbstolle! Ja de' ä' då säkert, att när jag en gång ska' göra den sista färden, ska' jag då lägga fram det sämsta lakanet jag har, till svepduk, så kan man väl få ligga i fred.»

»Hörr'u du mamma, dej har jag alltid tänkt sälja till professorn. De' fins mycke' mat på dej.

Af dej kunna doktorerna koka åtskilliga kannor ricinolja.»

Jag hörde nu fnissningar och såg hur Tillbergskan blef blek som liksvepningen på bordet. Hon ryste, plockade ihop godset och försvann genom garderoben.

Stadsbudet hade under tiden stufvat in alla fyra kattorna i packlåren och höll nu på med att spika till locket. Hammarslagen ackompagnerades på ett ynkligt sätt af den jamande qvartetten i lådan.

»Låt oss nu göra upp», sade stadsbudet. »Vi fingo femtio kronor för hvardera liket. De' blir tjugufem på oss hvar. Hva' ä' de' nu han ger för hvar katt?»

»Fyra kronor, och tio för hunden.»

»Det blir sexton, och tio dertill gör tjugusex, således tretton krisch till. Ja dom drar ja' nu genast ifrån, så kan du få betalt af professorn. Se här har du trettiosju.»

Tillbergskan återvände nu med bröd, ett stycke pressylta, rödbetor, en bränvinsflaska och två halfva porter.

Kallsvetten lackade från min panna. Jag hade hört nog. Mina knän förmådde inte längre bära mig. Jag raglade bort och föll hufvudstupa i min bädd.

Flere dagar förflöto. Jag låg med vidöppna ögon utan att se, med lyssnande öron utan att höra. Jo, jag hörde ett doft brusande, ett oredigt dån. Det var som om man för mina öron hållit ofantliga hafssnäckor, som om Niagara forsat blott en armslängd från min hufvudgärd.

O, att jag aldrig hade vaknat!

Denna dvala utan förnimmelse, så plågfri, så ljuf, är den en försmak af döden? — O, då är lifvet en börda och döden efterlängtansvärd! Tyvärr hade jag en allt för stark kroppskonstitution, för mycken helsa och ungdom. En morgon började tankemaskinen åter arbeta, medvetandet återvände, och så var det förbi med mitt lugn. Visserligen trasslade tankarne, till en början, i hop sig, men de redde sig snart, och der låg jag i den breda sängen, i det lilla rummet bakom köket. Vid sidan snarkade min sjuksköterska.

Mitt tillfrisknande gick långsamt. Det plågsammaste under denna tid var den ömhet, hvarmed Tillbergskan omhuldade mig. Hon riktigt fjeskade för mig. Under de dagar mitt tillstånd var hopplöst, hade hon hållit magasinet stängdt. Hvarannan minut såg jag hennes pussiga, försupna ansigte titta in genom dörren.

Dagligen undfägnades jag med buljong, kyckling och gammalt rödvin. Inga kostnader sparades. Speldosan spelade utan återvändo. Musik vore ju så uppmuntrande för sinnet.

Omkring tre veckor hade förflutit, då fröken Strömlund en dag trädde in i butiken. Jag var fullkomligt återställd, men ännu hade jag inte satt min fot utom dörren.

»Bevars, hvad ni ser kry och blomstrande ut. Man kan då alls inte se, att ni varit sjuk. Hör på, moster, jag har något att säga er.»

De gingo nu in i det »allra heligaste». Hvad de här afhandlade hade jag ingen aning om, men glad blef jag, då fröken Strömlund frågade mig, om jag hade lust att i morgon afton gå med henne på »spektis». Det var hennes födelsedag, och man gaf en så förbaskadt rolig pjes på Mindre, som hette »Sjökadetten». Efter spektis kunde vi ju äta en smörgås hemma hos henne.....

Jag såg frågande på månglerskan.

»Jo, hon får lof. Mamsell kan ha' godt åf att komma ut och lufta på sig. Jag går väl sjelf på »Storan» i morgon. D'ä nu så längese'n jag fick höra lite' ordentlig musik».....

Följande afton iklädde jag mig en så elegant toalett, som min garderob medgaf, hvilket just inte ville säga mycket, då jag inte på öfver ett halft år skaffat mig ett enda nytt plagg. Men så var fröken, som vid half sju-tiden kom för att hemta mig, så mycket elegantare. Åh,

så hon var elegant: pelsbrämad sammetskappa, siden, spetsar, guld och diamanter. Och så hade hon lockar, pannlugg och en hy, ren som alabaster. Hvilken förvandling, hvilken bländande skönhet — en verklig signora.

Innan vi gingo, kallade fru Tillberg mig in i sitt rum och förkunnade mig:

»Nu får mamsell gå med Dora på teatern och vara borta hela aftonen, men försök inte att schappa sin väg, för si då».....

Gumman skelade och hötte med handen på ett så hotande sätt, att jag kände hur mitt beslut började vackla. — Och jag, som stoppat etuiet med silfverkuvertet i barmen, hängt klockan vid bältet, stoppat fickorna fulla med småsaker och gjort upp en sådan knipslug plan att pantsätta mitt ur, köpa biljett och med half nio tåget fara till Örebro och nästa morgon derifrån hem till Mariestad. Hur snopen blef jag ej, då jag utkommen på gatan blef tagen under armen och sedan under aftonens lopp icke ett enda ögonblick lemnad ur sigte.

Fröken Dora hade tagit hela logen närmast dörren vid högra ingången. Vi hade således god plats.

Libretton var tokrolig, musiken uppsluppen; också skrattade jag rätt hjertligt.

Under mellanakten tågade alla herrarne på parkett upp för gången, och som vi sutto ytterst, lorgnetterades och synades vi obarmhertigt.

Flere af de unga sprättarne gjorde vid vår åsyn miner mot hvarandra och gingo skrattande ut i restaurationen. Fröken Dora gjorde också allt för att blifva observerad. Hon bredde ut sig, kastade sig tillbaka i stolen, rullade med de stora, blixtrande ögonen, hviftade med solfjädern, luktade på buketten — ja, gud vet hvad hon inte gjorde.

»Ah, se der ha' vi hans excellens», hviskade hon och sparkade mig på foten.

Jag såg ned åt gången.

Med elastiska steg, som i en lancierfiguré, närmade sig en personage, som vid första anblicken, jag vet ej hur, påminte om en majbagge på två ben.

Hvilket karaktäristiskt hufvud, hur tacksamt att fästa det på duken! Man tänke sig en ovanligt stor och krokig näsa, nedhängande öfver ett silfverhvitt, omsorgsfullt kammadt, så och så många centimeter långt helskägg, små svarta ögon och en blick, som förråder en liflighet, hvars hemort är fjerran från töckenhöljd Thule, kommer så härtill en alldeles krithvit peruk, som icke saknar sin lilla koketta lugg, en lugg som nedfaller öfver en bred, fårad, man skulle kunna säga statsmannapanna.

Hvad han eljest såg näpen ut, den lille mannen. De tätt åtsittande, ljusblå pantalongerna nedföllo öfver de ofantligt små fötterna. Gyllene armband kring handlofvarna, blixtrande juveler

på alla fingrarna, alldeles som Don Januario i pjesen. Var han brasilianare? Åh nej! Hans rock af finaste kläde bar pariserskräddarens oefterhärmliga snitt, och västen, synbarligen ansenligt vadderad, satt liksom gjuten kring hans bål.

Afundsjukt sneglade de unga snobbarne på hans halsduk, och med hvilken förtjusande nonchalans var den icke knuten. Men porträttet skulle vara defekt, om man uteglömt den lilla rosenknoppen i venstra knapphålet.

Då hans excellens gick förbi vår loge, behagade han se upp och med de släpiga ögonlocken skänka Dora én nådig blinkning, af hvilken hon måtte känt sig mycket smickrad, ty hon tilldelade mig ännu en spark, i det hon utbrast:

»Är han inte förtjusande! Han är fransman; åh det är en charmant gubbe! Jag känner honom!»

Kände — ja hvem kände inte fröken Dora! Åtminstone vexlade hon förstulna ögonkast med flertalet af de unga herrarne i salongen.

Det ringde. Orkestern spelade upp, spektaklet fortgick, och då allt var slut, lemnade vi arm i arm teatern. Fröken Strömlunds inbjudning att supera med henne afböjde jag artigt, men det hjelpte ej. Komna till porten drog hon mig nästan med våld med sig. Vi gingo

genom köket in i ett mörkt rum, stego ut för en liten smal trappa och befunno oss snart i ett litet prydligt kabinett.

»Hvar äro vi?» frågade jag och såg mig förvånad omkring.

»Hos mig; detta är mitt rum. Jag lät för några år sedan inreda källaren. Den stod tom och till ingen verldens nytta. Det har kostat vackra slantar, må ni tro, men så har det ju också blifvit ganska trefligt. Rummen här intill hyr jag ut för enskilda samqväm; i afton är der fest, som ni hör. — Men tag nu af er hatt och kappa. Sitt ned och försök instrumentet; det har just blifvit stämdt i dag. Jag måste ut och se till, att vi få något att stärka oss med.»

Jag blef ensam.

Man festade derinne, sade hon — ja, nog lät det festligt alltid, sång, eder, skrattsalfvor, glasens klang och qvinfolk, som »gastade värre».

Jag såg mig omkring i rummet. Hur opassande! Dessa taflor och glasmålningar kommo mig att slå ned ögonen.

»Sannerligen tror jag inte ni rodnar», utbrast fröken Dora, som återvändt med en bricka på armen. »Det är ju scener ur mytologien — riktiga mästerverk!»

Hon satte brickan på bordet och fortfor: »Det der är Amor och Psyche. Der ha' vi Leda med svanen och der Jupiter förvandlad till»....

Man bultade på dörren.

»Stig in!»

Dörren öppnades.

»Bon soir!»

Fröken Dora slog ihop händerna af öfverraskning.

»Oui mes dames — c'est moi — bon soir!»

På tröskeln stod »hans excellens».